

Beheerplan

Groen

Gemeente Gooise Meren

Opdrachtgever Gerard Rill
Assetmanager Jon Drost
Afdeling BORG
Datum 02-12-2021

Identificatie 2194485

Inhoudsopgave

Inhoud

Samenvatting	4
1 Inleiding	6
1.1 Assetmanagement	7
1.2 Prestatiefactoren beheer en onderhoud	8
1.3 Leeswijzer	9
2 Areaal	10
2.1 Bomen	10
2.2 Groen	12
2.3 Nieuw areaal	13
3 Prestaties	14
3.1 Doelstellingen	14
3.2 Kernwaarden	15
3.3 Prestatiefactoren beheer en onderhoud (B&O)	15
3.4 Vertaling naar doelstellingen beheer en onderhoud en prestaties	17
3.5 Kwaliteitsniveau	19
3.5.1 Bomen	19
3.5.2 Groen	19
3.6 Wet- en regelgeving	21
4 Grootste risico's	22
5 Beheerstrategie	25
5.1 Inspectieprogramma	25
5.2 Onderhoudsprogramma	26
5.3 Assetmanagement en innovatie	26
5.4 Uitvoering beheer en onderhoud	27
6 Financiën	29
6.1 Benodigde en beschikbare budget	29
6.2 Overzicht scenario 2022-2025	29
7 Ontwikkeling en monitoring	31
7.1 Onderzoek en ontwikkeling	31
7.2 Monitoring	33
BIJLAGE 1 Wet- en regelgeving	34
BIJLAGE 2 Stakeholders	36
BIJLAGE 3 Data	41
BIJLAGE 4 Begrippenlijst	42
BIJLAGE 5 Overzicht financiën	44

Samenvatting

Inleiding

Voor u ligt het Beheerplan Groen van Gooise Meren. Het plan beschrijft hoe het beheer van het groen bijdraagt aan de gemeentedoelstellingen van Gooise Meren en de belangen van de inwoners.

Gooise Meren wil haar geld zo efficiënt mogelijk besteden voor het beste resultaat in de gemeente. Assetmanagement, ook wel risico gestuurd beheer genoemd, zorgt voor een optimale inzet van publieke middelen en zoekt daarbij naar de beste balans tussen risico's, prestaties en kosten.

Areaal

Het Beheerplan Groen beschrijft het beheer van de assets, die onderdeel zijn van het groen. Deze assets is onderverdeeld in de assetgroepen, 'Bomen' en 'Groen'. De assetgroep 'Groen' omvat een grote verscheidenheid van vormen van beheer van het openbaar groen waaronder stranden, sierbeplanting, heesters, gazon, kruidenrijke bermen, bosplantsoen en hagen. Onderdeel van de assetgroep 'Bomen' zijn 26.600 stuks individuele bomen. Het betreft diverse typen bomen waaronder solitaire monumentale bomen.

Prestaties

Beheer is geen doel op zich, maar een middel om bij te dragen aan de doelstellingen van de gemeente. De gemeentedoelstellingen voor het groen staan beschreven in de vigerende beleidsdocumenten (Visie Buitenruimte). In dit beheerplan worden de gemeentedoelstellingen voor het groen vertaald naar meetbare prestaties voor het beheren van het groen, in afstemming met het College-uitvoeringsprogramma (CUP). Deze prestaties zijn uitgangspunten voor de beheerstrategie. Beheer en onderhoud zijn op deze manier in lijn met de ambities van de Gooise Meren.

Met de uitvoering van het meerjarenprogramma voor groen wordt met tijdig en planmatig inspecteren en onderhouden voorkomen dat deze bomen bijvoorbeeld niet veilig zijn. Naast beschikbaarheid zijn milieu en gezondheid en wet- en regelgeving belangrijke prestatiefactoren voor het beheer en onderhoud van de bomen en het groen van de gemeente. Centraal bij het beheer van de 'bomen' staat de boomveiligheid, de onderhoudstoestand en de levensduur. Centraal bij het beheer van het 'groen' staat dat de onderhoudstoestand van het groen 'Voldoende' moet zijn conform de CROW-richtlijn. M.u.v. de centra van de twee stadskernen, vesting Naarden en vesting Muiden hier geldt het kwaliteitsniveau 'Goed'.

Uiteraard draagt het areaal van het groen bij aan het imago van de gemeente en de kwaliteit van de leefomgeving. Het beheer is gericht op het behoud van de artistieke, cultuurhistorische en lokale waarden van het groen door het op tijd uitvoeren van het benodigde onderhoud. Maar ook door klachten over de onderhoudstoestand binnen drie dagen op te pakken. Daarnaast is het beheer en onderhoud gericht op het bereiken en in standhouden van een minimaal gewenst kwaliteitsniveau.

Grootste risico's

Er zijn diverse risico's die het realiseren van de prestaties, die dit plan tot doel heeft, kunnen doorkruisen. Denk daarbij aan ongewenste uitval van bomen of beplanting door schades en veranderende klimatologische omstandigheden waardoor de bestuurlijke target van tenminste voldoende niet gehaald wordt, maar ook onveilige verkeerssituaties kunnen ontstaan. Het inspectieprogramma bevat de maatregelen waarmee voor het groen deze risico's worden beheerst.

Aan de andere kant zijn er risico's zoals schade door weer en wind. Met de maatregelen, die zijn opgenomen in het onderhoudsprogramma, wordt gezorgd dat de onderhoudstoestand van de assets overeenkomt met het gekozen kwaliteitsniveau. De maatregelen in het inspectie- en onderhoudsprogramma zijn de basis van de langetermijnstrategie voor het beheer van het groen.

Beheerstrategie

De assets in dit plan dragen gedurende hun levenscyclus bij aan de doelstellingen van Gooise Meren. Om de optimale balans te vinden voor het beheer tussen prestaties, risico's en kosten worden beheermaatregelen opgesteld. Het onderhoud wordt aan de hand van deze maatregelen uitgevoerd. In het Beheerplan zijn de prestaties en de risico's beschreven, die het behalen en/of behouden van deze prestaties bedreigen.

Binnen het inspectieprogramma wordt de kwaliteit van de assets gemonitord aan de hand van schouw, inspectie en de wettelijke keuringen. Binnen het onderhoudsprogramma worden de maatregelen van het periodiek en planmatig onderhoud (preventief) en het storingsonderhoud (correctief) uitgevoerd. Met de strategie voor het assetmanagement en het inzetten van innovaties kan Gooise Meren de assets van het groen slim beheren en inspelen op toekomstige trends en ontwikkelingen.

Financiën

In dit beheerplan zijn de beschikbare en benodigde budgetten inzichtelijk gemaakt. Het benodigde budget is berekend op basis van alle kosten gedurende de gehele levensduur van het groen.

Om te komen tot een haalbare prioritering binnen de gestelde budgetkaders voor beheer en onderhoud is het scenario Minimum-Plus gekozen. Uitgangspunt is hierbij dat dit scenario minimaal voldoen aan de wettelijke kaders en vereisten.

Ontwikkeling en monitoring

Uit de verschillende hoofdstukken komen onderzoeks- en ontwikkelingsvragen naar voren, waarmee Gooise Meren de beheerstrategie naar een hoger niveau kan brengen. Ook het monitoren van de prestaties van alle assets, maar ook van de onderzoeks- en ontwikkelingsvragen, is van cruciaal belang voor het door ontwikkelen van assetmanagement. Deze onderzoeks- en ontwikkelingsvragen zijn samen met de planning, waarin is vermeld wanneer deze gerealiseerd worden, in dit beheerplan opgenomen.

1 Inleiding

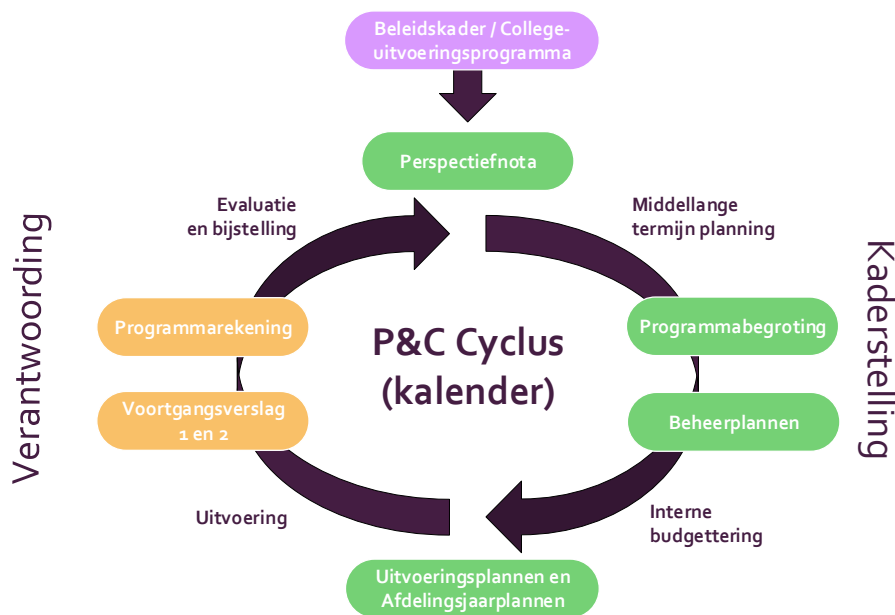
Voor u ligt het Beheerplan Groen van Gooise Meren. Het beheerplan is gebaseerd op bestaand beleid zoals vastgesteld door de gemeenteraad in 2018, en beschrijft de strategie om met de bomen en het groen bij te dragen aan de gemeentedoelstellingen van Gooise Meren en de belangen van de inwoners.

Figuur 1: Algemene schematische weergave van het beleidskader voor de Beheerplannen van de gemeente

Het beheerplan beschrijft de aanpak van het beheer van het groen voor de periode 2022-2025. De programmabegroting 2021-2024 bevat de opgave voor de planperiode voor het groen. Het beheerplan is gestoeld op de inhoudelijke kaders van de visie Buitenruimte en andere vigerende beleidskaders. Maar ook de kaders voor het beheer van het groen, die zijn vastgelegd in wet- en regelgeving, beleid en overige bestuurlijk vastgelegde kaders. In de programmabegroting staat uitgewerkt per jaar wat de uit het beheerplan voortvloeiende taken/opgaven zijn.

In Figuur 2 is de planning- en controlecyclus afgebeeld. Het geeft duiding aan de functie van het beheerplan in de planning- en controlecyclus. De cyclus wordt gevoed vanuit het college-uitvoeringsprogramma (CUP) en het investeringsplan en loopt met de klok mee. De rechterzijde van het figuur laat zien welk beleid kader stellend is voor het beheer en onderhoud van het groen. De financiële kaders voor het beheer van het groen staan in de programmabegroting. De uitwerking van deze kaders, hoe het beheer en onderhoud wordt uitgevoerd, staat beschreven in het U Uitvoeringsplan Groen. De uitvoering van het beheer en onderhoud van het groen gebeurt op basis van het uitvoeringsplan. In de linkerzijde van de cyclus vindt de verantwoording van de voortgang van het beheer en onderhoud plaats in de bestuurlijke rapportages. Er vindt evaluatie plaats van de behaalde prestaties vergeleken met in het uitvoeringsplan geplande prestaties. Deze evaluatie vindt plaats aan de hand van kritieke prestatie-indicatoren. De uitkomsten van de evaluatie kunnen aanleiding geven tot bijstelling van de kaders in de beheerplannen en de programmabegroting.

Figuur 2: Schematische weergave Planning- en controlecyclus

1.1 Assetmanagement

Assetmanagement

Gooise Meren wil haar geld zo efficiënt mogelijk besteden voor het beste resultaat in de gemeente. Assetmanagement, ook wel risico gestuurd beheer genoemd, zorgt voor een optimale inzet van publieke middelen en zoekt naar de beste balans tussen risico's, prestaties en kosten. Risico's worden teruggebracht naar een acceptabel niveau.

Assets

Om de openbare ruimte in conditie te houden, beheert en onderhoudt Gooise Meren diverse objecten, zowel in de openbare ruimte als in de niet openbare ruimte. Denk daarbij aan bruggen, riolen, groenstroken of bomen. Die objecten worden assets genoemd. De assets, die in dit plan centraal staan, bevinden zich in de openbare ruimte en maken onderdeel uit van het groen van de gemeente. Hoofdstuk 2 van dit plan geeft een overzicht van deze assets.

Beheer en onderhoud

Belangrijke begrippen met betrekking tot assetmanagement zijn beheer en onderhoud. Beheer omvat meer dan alleen techniek: het technisch beheer, het functioneel beheer en het sociaal beheer maken er onderdeel van uit. Gooise Meren is verantwoordelijk voor het technisch beheer van het openbare groen, maar een duurzaam technisch beheer kan niet los worden gezien van het functionele en sociale deel. Assetmanagement vergroot de blik van het technisch beheer en kijkt ook naar de andere maatschappelijke waarden die een 'asset', een object in de openbare ruimte, vanuit de technische beheeropgave kan toevoegen aan de gemeente. Daarmee ontstaat de handreiking tot een integraal beheer van aanleg tot sloop, waar functionaliteit, sociale doelstellingen, duurzaamheid en techniek hand in hand gaan.

Scope

Het Beheerplan Groen beschrijft de aanpak en de maatregelen die nodig zijn om de bomen en het groen gedurende hun levensduur functioneel te houden en het vastgestelde kwaliteitsniveau in stand te houden en/of te laten bereiken. Dit omvat onder meer het scheppen van condities, het vastleggen van gemaakte afspraken en het realiseren van alle door het bestuur aan de technisch beheerder opgedragen taken. Onderhoud is vervolgens het daadwerkelijk uitvoeren van de daaruit voortkomende werkzaamheden.

1.2 Prestatiefactoren beheer en onderhoud

Prestatiefactoren zijn factoren die beslissend zijn voor het als dan niet behalen van de aan het beheer en onderhoud van het groen gestelde doelen en kernwaarden.

De gemeentedoelstellingen voor het groen staan beschreven in de Collegedoelstellingen en vigerende beleidsdocumenten. De kernwaarden voor het groen zijn in de Visie Buitenruimte (vigerend beleid) vastgelegd. De prestatiefactoren voor het beheer van het groen zijn hierop gebaseerd. Dit beheerplan vertaalt de prestatiefactoren naar de beheerstrategie van het groen.

Figuur 3: Prestatiefactoren gemeente Gooise Meren

Doelgerichte keuze van maatregelen

Gooise Meren monitort alle assets aan de hand van inspecties, risicoanalyses en rendementsberekeningen. Als de belangrijkste risico's in kaart zijn gebracht, is duidelijk welke knelpunten met voorrang moeten worden aangepakt. Daarbij wordt gekozen voor de maatregel met het meeste rendement voor de gemeente. Ook maatregelen voor verschillende assets kunnen onderling worden vergeleken.

Beheer openbare ruimte

Gooise Meren werkt aan een aantrekkelijke gemeente middels slim beheer en onderhoud en het sturen op het gebruik van de openbare ruimte. De ontwikkelingen in de politiek-bestuurlijke omgeving, de dynamiek van de gemeente en de mogelijkheden van de moderne technologie vragen van Gooise Meren om permanent te blijven werken aan het vakmanschap van de beheerders en collega's op straat, de producten en diensten in de openbare ruimte, de (werk)processen en ondersteunende systemen. Altijd in nauw contact en afstemming met partners binnen en buiten de gemeente en steeds vanuit de erkenning dat de inwoners centraal staat. Om hieraan te kunnen blijven voldoen, zetten wij in op vier pijlers: financieel gezond, kosteneffectief, duurzaam en hoogwaardige dienstverlening. Beheer van de openbare ruimte waarin de krachten gebundeld zijn, maar waarbij oog blijft voor de eigenheid en identiteit van Naarden, Muiden, Muiderberg en Bussum.

Innovatie

Aanpassing en vernieuwing vragen om innovaties: nieuwe producten, diensten en werkwijzen die zorgen voor betere resultaten in het beheer en onderhoud van de openbare ruimte in Gemeente Gooise Meren. Betere resultaten omdat ze duurzamer of circulair zijn, omdat ze beter aansluiten bij de wensen van de inwoners en stakeholders of omdat ze een slimmer gebruik van data mogelijk maken. Innovaties worden vaak in samenwerking met de markt ontwikkeld. Enkele voorbeelden van innovaties in het beheer van groen zijn:

- Circulair inkopen 'verwerking groenstromen' (vrijkomend materiaal o.a. snoeihout, bladval, sloten, overige groenafval) in regionaal verband;
- Onderzoek alternatieve bestrijdingsmethoden Eikenprocessierups en Japanse Duizenknoop.

Dienstverlening en participatie

Centraal thema in het CUP, de visie buitenruimte en in het meerjarenprogramma, is participatie en meer zeggenschap voor de inwoners. Dat vraagt een dienstverlenende en open houding. Weten wat er leeft en speelt in de wijk, inspelen op de behoeften en wensen uit het gebied (het 'gebied is leidend') en aandacht voor een goede afhandeling van klachten, meldingen en signalen. Kortom: goed luisteren naar wat de gemeente vraagt en verwacht en persoonlijk contact. Denk aan:

- Investeringsbudget kleinschalige verbeteringen openbare ruimte;
- Adoptie boomspiegels;
- Beheerconvenanten;
- Gevelgroen;
- Participatie m.b.t. het groen rond de speelvoorzieningen;
- Wijk- en kerngericht werken.

Verbinder

De rol van Gooise Meren verandert en ontwikkelt steeds meer in de richting van facilitator en verbinder. De ambities in beheer en onderhoud van de openbare ruimte kunnen alleen in samenwerking met anderen worden gerealiseerd. Om een zo goed mogelijk plan neer te kunnen leggen voor het beheer op de lange termijn, is in dit beheerplan waarde gehecht aan het meenemen van input vanuit andere invalshoeken en vakdisciplines. Door de beheerkeuzes en verbetermogelijkheden in een vroeg stadium met andere kernspelers in de openbare ruimte te delen, werken wij aan draagvlak en een optimale afstemming en samenwerking in de toekomst.

1.3 Leeswijzer

Dit beheerplan bestaat uit 7 hoofdstukken:

- Hoofdstuk 1 is de inleiding;
- Hoofdstuk 2 beschrijft de assets van het groen, die centraal staan in dit beheerplan;
- Hoofdstuk 3 gaat in op de prestaties en maakt een vertaalslag van de gemeentedoelstellingen naar beheer;
- Hoofdstuk 4 gaat in op de grootste risico's op de prestaties van de assets en een eerste inzicht in beheersmaatregelen, die nodig zijn om het huidige kwaliteitsniveau in stand te houden en/of te verbeteren;
- Hoofdstuk 5 is een verdere uitwerking van de beheersmaatregelen, waarbij ingegaan wordt op inspectie, onderhoud en innovatie & assetmanagement;
- Hoofdstuk 6 biedt inzicht in de bijbehorende financiën. In dit hoofdstuk is het beheerscenario Minimum-Plus uitgewerkt.
- Hoofdstuk 7 tenslotte geeft een weergave van onderzoeks- en ontwikkelvraagstukken voor de doorontwikkeling van het assetmanagement van het groen. Daarnaast staat in dit hoofdstuk hoe de voortgang van het assetmanagement in de planperiode van dit beheerplan wordt gemonitord.

De bijlagen gaan achtereenvolgens in op de onderwerpen:

- Bijlage 1 Wet- en regelgeving;
- Bijlage 2 Stakeholder;
- Bijlage 3 Data;
- Bijlage 4 Begrippenlijst;
- Bijlage 5 Overzicht financiën.

2 Areaal

Dit hoofdstuk beschrijft de nadere toelichting op assets die onderdeel zijn van het Beheerplan Groen: bomen, tuinen, parken en groenstroken van het openbaar groen. In dit plan worden alle aanwezige bomen, beplantingen, grasvelden en andere groenelementen opgenomen. Naast de grotere oppervlaktes die door openbaar groen worden ingenomen zijn er ook kleinere groenelementen zoals mobiele heesterbakken en bloeiende perkplanten. Groen op begraafplaatsen en gras op sportterreinen maken geen onderdeel van het areaal Groen.

Omdat groen levende materie is en aantallen per dag kunnen wijzigen, moet de lezer van dit document zich realiseren dat de hierna genoemde aantallen niet absoluut zijn maar een indicatie.

2.1 Bomen

Het aantal gemeentebomen bedraagt circa 26.600 stuks.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de typen bomen binnen het areaal van groen:

Areaal	Omvang
Boom gras	11.100 stuks
Boom beplanting	9.700 stuks
Boom verharding	4.600 stuks
Vormbomen	1.200 stuks
Totaal	26.600 stuks

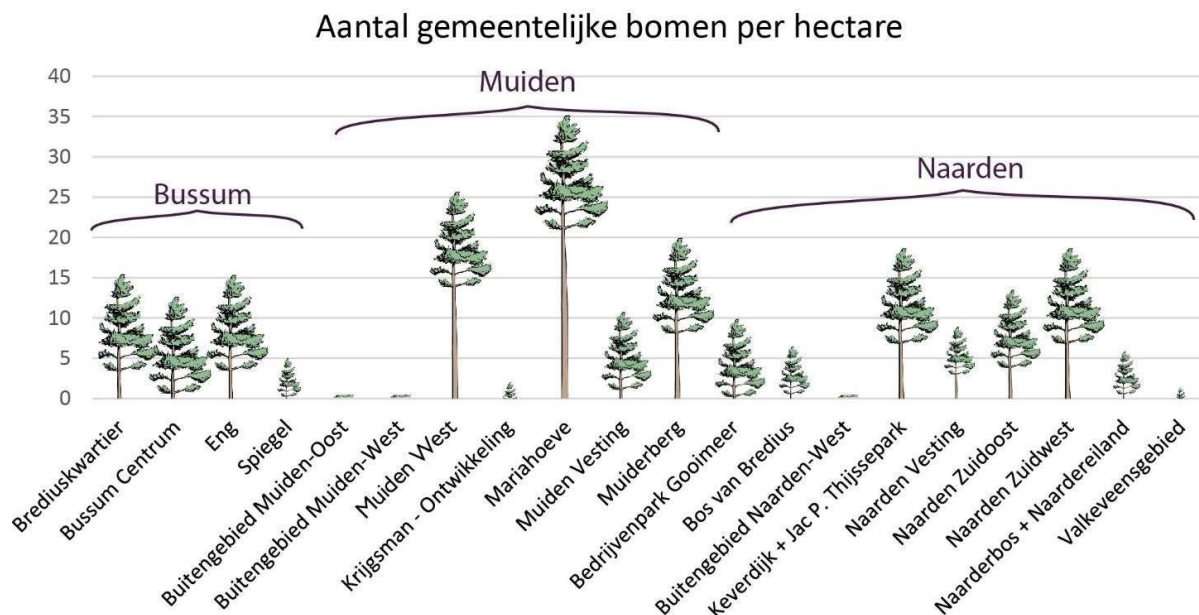
Tabel 1: Overzicht areaal bomen naar functies (peildatum 2019).

Bomen kunnen als monumentaal worden gezien, bijvoorbeeld als bomen een bijzondere waarde hebben en/of een bijdrage leveren aan de kwaliteit van de (woon)omgeving of de openbare ruimte. In de Gooise Meren wordt gewerkt met een Waardevolle Bomenlijst. Op deze lijst staan nu 942 individuele waardevolle bomen (521 particuliere bomen en 421 gemeentelijke bomen) en 7181 bomen in waardevolle boomstructuren op de Bomenlijst. Daarnaast is 7,57 km² aangewezen als waardevol gebied.

Enkele bomen staan op de landelijke monumentale bomenlijst (26 bomen individueel en 24 bomen in een laanstructuur).

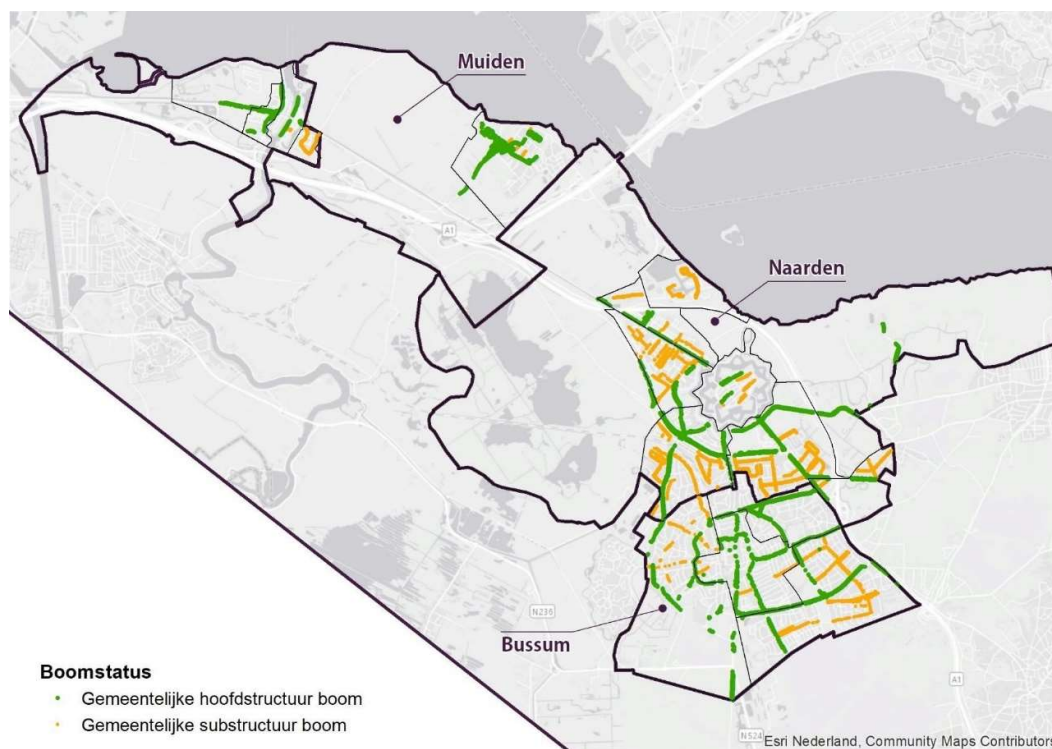
Figuur 4 Verdeling boomsoorten gemeentebreed (Bron: Buitenruimte in beeld)

Figuur 5 Aantal gemeentelijke bomen per ha (Bron: Buitenruimte in beeld)

Cultuurhistorische bomen

In de buurten die vanuit een stedenbouwkundige oorsprong cultuurhistorisch waardevol zijn, zoals het Spiegel, worden met name boomsoorten behouden die bepalend zijn voor het karakter van een buurt. Bij nieuwe aanplant wordt hier rekening mee gehouden, zodat deze structuren worden versterkt en voor de toekomst behouden kunnen blijven. In het afwegingskader van de Waardevolle bomenlijst is dit nader uitgewerkt. Deze gebieden zijn daarin aangemerkt als waardevol gebied, waarbij de specifieke karakteristieken van boomsoorten zijn beschreven.

Figuur 6 Bomenstructuurkaart (Bron: Buitenruimte in beeld)

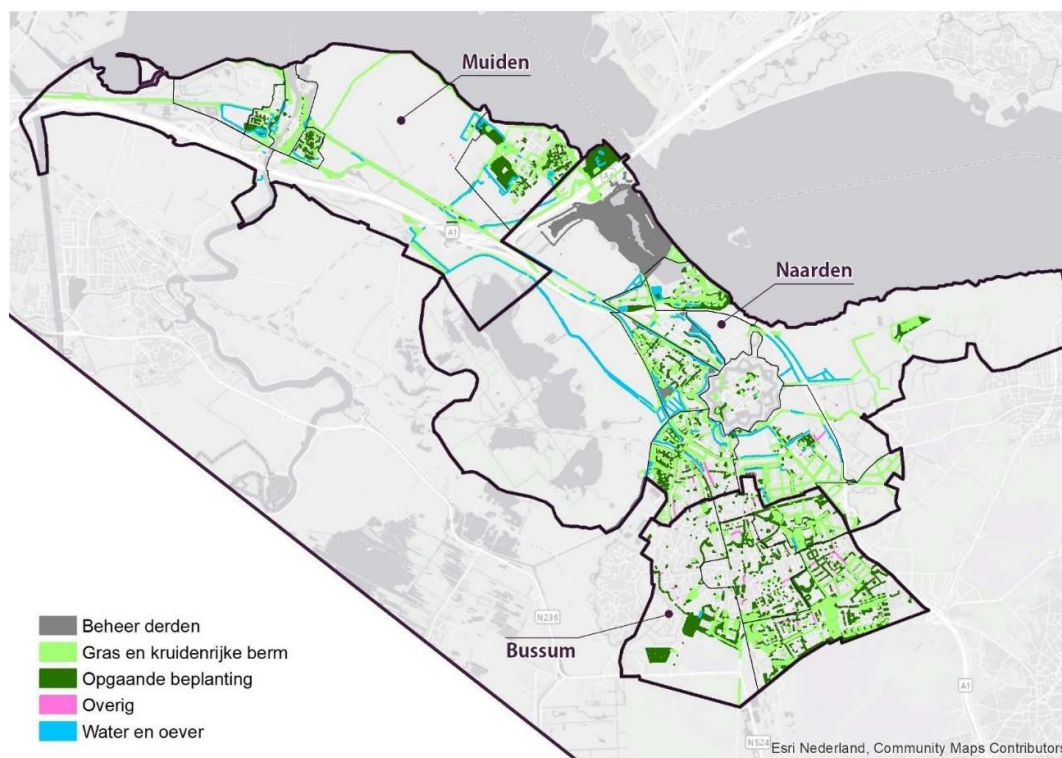
2.2 Groen

De totale oppervlakte van het openbaar groen is 350 ha. Hiervan is 4% in beheer bij derden (14 ha).

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de typen beheer binnen het areaal groen:

Areaal	Omvang
Extensief Gras	1.368.000 m ²
Gazon	830.000 m ²
Bosplantsoen	503.000 m ²
Bos	273.000 m ²
Heesters	206.000 m ²
In beheer derden	136.000 m ²
Bodembedekkende heester	68.000 m ²
Oever	49.000 m ²
Hagen	32.000 m ²
Vaste planten	9.000 m ²
Heesterrozen	8.000 m ²
Halfverharde paden	8.000 m ²
Blokhaag	6.000 m ²
Stranden	5.460 m ²
Sierrozen	4.000 m ²
Schalen	150 stuks
Totaal	3.500.000 m²

Tabel 2: Overzicht areaal groen naar functies (peildatum 2019).

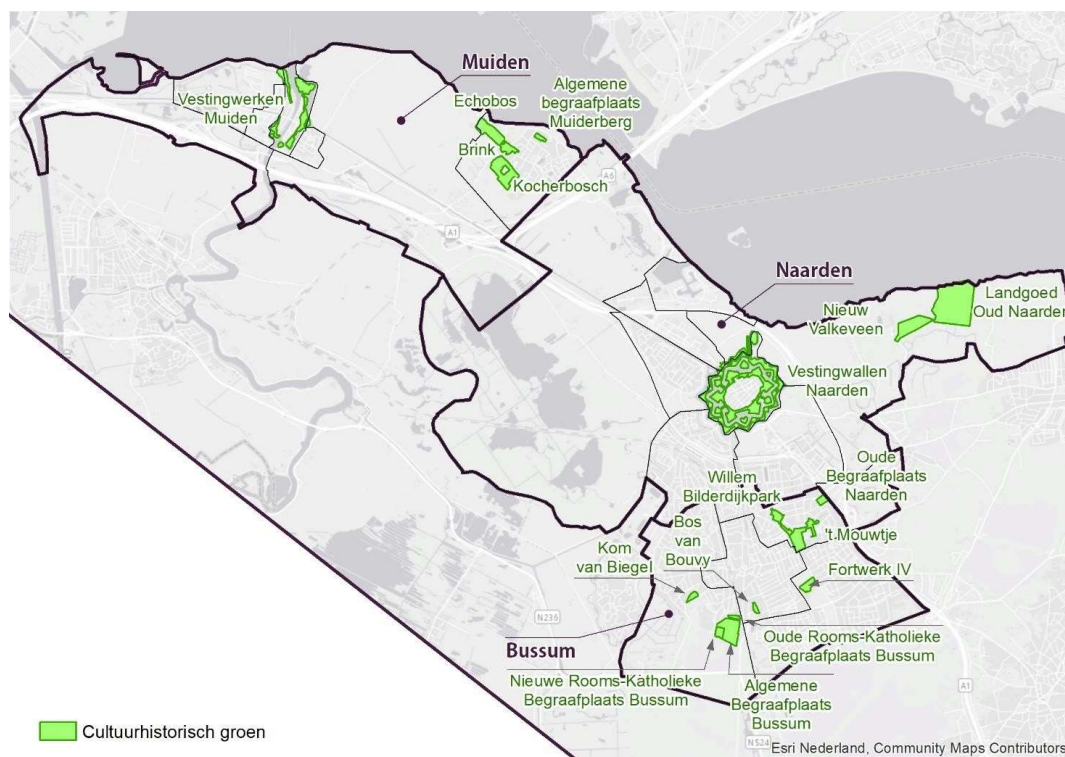
Figuur 7 Groen-elementenkaart gemeentebreed (Bron: Buitenruimte in beeld)

Cultuurhistorisch groen

Binnen de gemeente bevindt zich een behoorlijk aantal groene gebieden met een historisch karakter. Het gaat om oude verdedigingsobjecten, landgoederen en bospercelen: 'groen cultuurhistorisch

erfgoed'. Een groot deel hiervan is niet in gemeentelijk eigendom. Vaak zijn dat wel gebieden die een openbaar karakter hebben.

Cultuurhistorisch groen wordt conform de Visie Buitenruimte niet anders beheerd dan de andere groene openbare ruimte, maar door de inzet van vrijwilligers kan het beheer geïntensiveerd worden. Het is wenselijk om de uitgangspunten voor het betreffende gebied met elkaar vast te leggen, zodat de cultuurhistorische waarde gewaarborgd blijft. Voor het Echobos en het Naarderbos zijn deze uitgangspunten reeds vastgelegd in locatie specifieke beheerplannen.

Figuur 8 Groen erfgoed in Gooise Meren (Bron: Buitenruimte in beeld)

2.3 Nieuw areaal

Het huidige beheerplan is opgesteld op basis van het areaal van 2021. Krijgsman fase 1 en 2 zijn hier nog niet aan toegevoegd. Voor deze fasen is wel beheergeld aanwezig. Voor nieuwe toevoegen aan het areaal wordt door middel van de SSK de beheergelden bepaald.

3 Prestaties

Beheer is geen doel op zich, maar een middel om bij te dragen aan de doelstellingen van de gemeente. In dit hoofdstuk zijn de gemeentelijke doelstellingen voor het beheer van het groen vertaald naar meetbare prestaties voor het beheer van het groen. Deze prestaties zijn uitgangspunten voor de beheerstrategie. Beheer en onderhoud zijn op deze manier in lijn met de Gooise collegedoelestellingen die van toepassing zijn op het groen.

3.1 Doelstellingen

De gemeentedoelstellingen voor het groen staan beschreven in de Collegedoelestellingen en vigerende beleidsdocumenten. De gemeentedoelstellingen zijn bepalend voor de wijze waarop het technisch beheer wordt ingericht. Deze doelen zijn meestal functioneel of kwalitatief van aard. De vertaling van deze gemeentedoelstellingen in concrete en meetbare technische prestatie-eisen en het ontwerpen en implementeren van beheersmaatregelen behoren tot de kernactiviteiten van het risico gestuurd beheer.

Figuur 9: Vertaling van doelstellingen naar prestaties voor het groen.

3.2 Kernwaarden

De missie van Gooise Meren is:

- Samen wonen, werken, ondernemen en recreëren in een groen en historisch gebied

De missie is vertaald naar de drie kernwaarden die beschrijven hoe Gooise Meren het beheer van het groen uitvoert.

1. Vertrouwen

- We doen wat we zeggen en zeggen wat we doen, zodat we verantwoordelijkheid kunnen ontvangen en nemen en ruimte hebben om te leren.

2. Samenwerken

- We kijken verder dan het beheer en onderhoud van enkel de bomen en het groen en stemmen het beheer af op andere assetcategorieën;
- We zoeken de samenwerking met collega's en externe partijen en gaan met elkaar in gesprek;
- We plaatsen vraagstukken in een ruime maatschappelijke context en zorgen voor verbindingen binnen de samenleving;
- We zijn een netwerkorganisatie;
- We gaan uit van de eigen kracht en de "samenredzaamheid" van de samenleving.

3. Ondernemen

- We starten zelf initiatieven en we pakken zaken proactief op;
- We zoeken altijd naar mogelijkheden om te verbeteren;
- We denken mee om zaken mogelijk te maken, ook als dat buiten de gebaande paden is.

3.3 Prestatiefactoren beheer en onderhoud (B&O)

Het college schrijft elke 4 jaar in de programmabegroting een aantal specifieke doelstellingen. Voor de huidige begrotingsperiode (2021-2024) zijn dit voor het groen vier collegedoelstellingen. Prestatiefactoren zijn factoren die bepalend zijn voor het al dan niet behalen van deze doelstellingen. De onderstaande tabel beschrijft welke prestatiefactoren bepalend zijn voor welke collegedoelstellingen:

Collegedoelstellingen	Prestatiefactoren B&O
Versterken van de groene uitstraling van de gemeente;	Duurzaam, milieu en gezondheid Imago Kwaliteit leefomgeving
Behouden, versterken en ontwikkelen van cultureel erfgoed;	Imago Kwaliteit leefomgeving
Versterken van de biodiversiteit in de gemeente;	Duurzaam, milieu en gezondheid Kwaliteit leefomgeving
Beheer van het gehele areaal* cf CROW-richtlijn met kwaliteitsniveau 'voldoende'.	Wet- en regelgeving Beschikbaarheid Weerbaarheid Veiligheid Economie

Tabel 3: Prestatiefactoren B&O bepalend voor de collegedoelstellingen.

Het beheerplan bevat de uitwerking van de prestatiefactoren naar de beheerstrategie van het groen. Zo borgt de gemeente dat bij de realisatie van het beheer overeenkomstig dit plan dat de collegedoelstellingen gerealiseerd worden.

De doelstelling van assetmanagement is om de assets gedurende hun levensduur zoveel mogelijk waarde toe te laten voegen aan Gooise Meren, rekening houdend met de risico's en kosten die daarbij horen. Het gaat om de balans tussen prestaties, risico's en kosten. Met beheer en onderhoud worden

deze prestaties gemonitord en op peil gehouden. Hieronder zijn de prestatiefactoren voor het groen beschreven. De diverse assetgroepen dragen gezamenlijk bij aan de prestatiefactoren voor het bereiken aan de voor het groen gestelde doelen. Per prestatiefactor is aangegeven voor welke assetgroepen deze geldt.

Wet- en regelgeving

De prestatiefactor wet- en regelgeving betreft het werken in overeenstemming met de heersende wet- en regelgeving.

Beschikbaarheid

Door tijdig en planmatig inspecteren en onderhouden zorgt Gooise Meren dat alle bossen, parken en plantsoenen bruikbaar zijn voor de beoogde doelen. Beschikbaarheid gaat ook over het voorkomen van langdurige uitval van groen of bomen op plekken waar dit wel vanuit het landschappelijk ontwerp bedacht is en ook over het voorkomen van uitval van bomen als gevolg van (ingraaf)schade of projectmatige werkzaamheden.

Veiligheid

Het openbaar groen en de bijbehorende bomen en bosplantsoenen voldoen daarvoor aan het wettelijk vereiste veiligheidsniveau. De verkeersveiligheid dient geborgd te zijn en niet ten koste te gaan van het groen.

Imago

De bewoners zijn tevreden over de manier waarop de openbare ruimte wordt beheerd. Ook andere gebruikers en bezoekers zijn tevreden over de beleving van de openbare ruimte. Tijdens bestendig beheer en ruimtelijke ingrepen (bomenkap en ingrijpende dunningen) wordt zorgvuldig omgegaan met flora en fauna en wordt deze beschermd. Het publiek en de wethouder worden geïnformeerd over werkzaamheden in de nabije omgeving.

Weerbaarheid

Groenvoorzieningen en bomen zijn bestand tegen de veranderende klimaatinvloeden zoals langdurige droogte en langdurige regenval. Daarnaast dragen groenvoorzieningen bij aan het dempen van extreme klimatologische omstandigheden. Het organische afval, wat vrijkomt vanuit bijvoorbeeld snoeiwerkzaamheden, wordt gestreefd her te gebruiken als onderdeel van circulaire stromen.

Kwaliteit leefomgeving

De openbare ruimte is aantrekkelijk. De uitstraling van de assets van de gemeente dragen bij aan een positieve beleving en het monumentale karakter van de openbare ruimte van de inwoners van Gooise Meren, gebruikers en bezoekers. Het openbaar groen draagt ook bij aan de versterking van de sociale cohesie en passen bij de gebruikswensen in specifieke wijken en gebieden. Door het toepassen van het streefbeeld uit de Visie Buitenruimte wordt gewerkt aan uniformiteit. Waar mogelijk wordt ruimte geboden om als bewoner/gebruiker te participeren in het beheer en onderhoud. Het groen draagt tevens bij aan een gunstig gemeentelijk woon- en verblijfsklimaat.

Duurzaam, milieu en gezondheid

Openbare groenvoorzieningen en bomen dragen bij aan de gezondheid van de inwoners en verleiden hen om naar buiten gaan, te bewegen, te ontmoeten en samen in de groenvoorziening te werken. Daarnaast draagt groen (gestimuleerd en gestuurd door beheerwijze) bij aan de instandhouding van flora en fauna en de bevordering van de ecologische diversiteit. Het onderhoud zal op een milieuvriendelijke wijze worden uitgevoerd, zodat de impact op het milieu wordt beperkt.

Economie

De prestatiefactor economie drukt de potentiële gevolgen van risico's op de overige prestatiefactoren in geld uit. In de risicoanalyse wordt niet alleen de reparatie- en/of de vervangingskosten als een asset stuk gaat meegenomen. Ook het effect op prestatiefactoren als imago, weerbaarheid en kwaliteit leefomgeving wordt vertaald in euro's. Zo worden maatregelen onderling vergelijkbaar en wordt duidelijk welke maatregel leidt tot de grootste afname van het financiële risico.

3.4 Vertaling naar doelstellingen beheer en onderhoud en prestaties

In deze paragraaf staan de doelstellingen en prestaties van het areaal in relatie tot de hierboven genoemde prestatiefactoren (PF). In de tabel hierna zijn de prestatiefactoren vertaald naar doelstellingen voor het beheer en onderhoud en concrete prestaties voor groen.

PF	Doelstellingen beheer en onderhoud	Prestaties
Wet- en regelgeving	<ul style="list-style-type: none"> Werken overeenkomstig de heersende wet- en regelgeving. Zorgvuldige bescherming van en omgaan met Flora en Fauna minimaal conform wettelijke eisen 	<ul style="list-style-type: none"> Blijvend voldoen aan wet- en regelgeving vanuit oogpunt zorgplicht voor het groen en de bomen. Handelen conform gedragscode soortbescherming.
Beschikbaarheid	<ul style="list-style-type: none"> Alle parken zijn beschikbaar en bruikbaar voor beoogde doelen Geen kale plekken waar groen ontworpen is. Continuïteit in beplanting: beoogde uitstraling, Tijdelijke uitval als gevolg van verstoringen van het groen wordt voorkomen of verkort Geen ontbrekende boombeplanting op plekken waar dat ontworpen is. Continuïteit in beoogde uitstraling, boomsoort en omvang bomen De bomen in beheer bij de gemeente worden gemiddeld vitaler en ouder 	<ul style="list-style-type: none"> Basis op orde in onderhoud, conform kwaliteitsniveau. Streven naar maximale instandhouding van bomen met een levensverwachting > 10 jaar. Bomen met levensverwachting <5 jaar vervangen binnen 3 jaar na constateren. Toereikend Snoeiprogramma, 5% verwaarloosd of onherstelbaar/onbereikbaar boombeeld; 95% aanvaard of regulier boombeeld bij bomen, inclusief vormbomen met begeleidingsnoei (= tijdelijke kroonbeeld) en onderhoudsnoei (= blijvend kroonbeeld). Toepassen geschikte boomsoorten. Boombelang in planprocessen geborgd. Zichtbare bescherming van groen en bomen in projecten.
Veiligheid	<ul style="list-style-type: none"> Bomen en bosplantsoenen voldoen aan het wettelijk vereiste veiligheidsniveau (zorgplicht) Gevaarlijke situaties worden veiliggesteld Groen moet bijdragen aan de verkeersveiligheid 	<ul style="list-style-type: none"> Veiligheid orde in onderhoud, conform kwaliteitsniveau. De geprogrammeerde veiligheidsschouw bomen zijn uitgevoerd binnen de gestelde termijn. 1x / 4 jaar toets technische veiligheid bosplantsoenen. Wacht- en waakdienst 24/7 beschikbaar/snel herstel/ herstel. Anticiperen op vraagstukken (sociale) veiligheid met betrekking tot groen en bomen. Zichthoeken/verkeershoeken worden niet belemmerd door groen.
Imago	<ul style="list-style-type: none"> Vertrouwen in het gemeentelijk groenbeheer 	<ul style="list-style-type: none"> Positieve en geen negatieve publicaties rond groenvoorzieningen en beheermaatregelen. Zichtbare en adequate bescherming van groen en bomen in projecten.

		<ul style="list-style-type: none"> • Variatie groen/bomen per gebied die aansluit bij de wensen en behoeften van de omgeving. • Geen toename van klachten over de technische kwaliteit van het groen
Weerbaarheid	<ul style="list-style-type: none"> • Groenvoorzieningen zijn vitaal en goed bestand tegen klimaat, boomziekten –en plagen • Groenvoorzieningen dragen bij aan het dempen van extreme klimatologische omstandigheden (hittestress, droogte en wateroverlast door piekbuien) 	<ul style="list-style-type: none"> • Inrichtings- en onderhoudsplannen worden getoetst op toekomstbestendigheid en biodiversiteit. • Richting geven aan variatie en spreiding sortiment.
Kwaliteit Leef-omgeving	<ul style="list-style-type: none"> • Groen draagt bij aan versterking van sociale cohesie. • Groen is een middel om participatie te bevorderen door zelfwerkzaamheid bij onderhoud. • Groen en bomen dragen bij aan een aantrekkelijke openbare ruimte met een positieve beleving. • Groen dat bijdraagt aan een gunstig(er) gemeentelijk, woon- en verblijfsklimaat • Kwaliteitsniveau assets is minimaal het gekozen onderhoudsniveau conform CROW. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bewoners werken mee aan het groenonderhoud in hun eigen straat, plantsoen of wijktuin. • Zelfbeheerafspraken liggen voor 80% vast in beheersysteem. • Maandelijkse beeldkwaliteitschouw uitgevoerd.
Duurzaam, Milieu en Gezondheid	<ul style="list-style-type: none"> • Groen en bomen dragen bij aan de gezondheid en het welbevinden van de inwoners. • Groen verleidt inwoners om naar buiten gaan, te bewegen, te ontmoeten en samen te werken • Aanleg & Onderhoud vindt plaats op milieuvriendelijke wijze • Groen draagt (gestimuleerd en gestuurd door beheerwijze) bij aan de instandhouding van de flora en fauna en bevordering van de ecologische diversiteit • Organisch afval wordt hergebruikt als onderdeel van circulaire stromen 	<ul style="list-style-type: none"> • Basis op orde in onderhoud conform kwaliteitsniveau. • Inzet geluids- en uitstootarm onderhoudsmaterieel. • Toepassing onderhoudsarme beplantingssoorten. • Boomaanplant met milieuvriendelijke afbreekbare materialen. • Bij inboet en vervanging waar mogelijk natuurvriendelijk (bloem- en vruchtdragend) en klimaatvriendelijk beplantingssortiment. • Differentiatie in beheeractiviteiten in zonerings- en tijdsplanning. • Vrijgekomen organische afval wordt doelmatig hergebruikt (al dan niet in het groen).
Economie	<ul style="list-style-type: none"> • Het beheer en onderhoud van de bomen en groen is doelmatig en kosteneffectief. 	<ul style="list-style-type: none"> • Geen overschrijding jaarlijks periodiek onderhoudsbudget.

Tabel 4: Vertaling van prestatiefactoren naar ambitie en prestaties voor het areaal groen.

3.5 Kwaliteitsniveau

3.5.1 Bomen

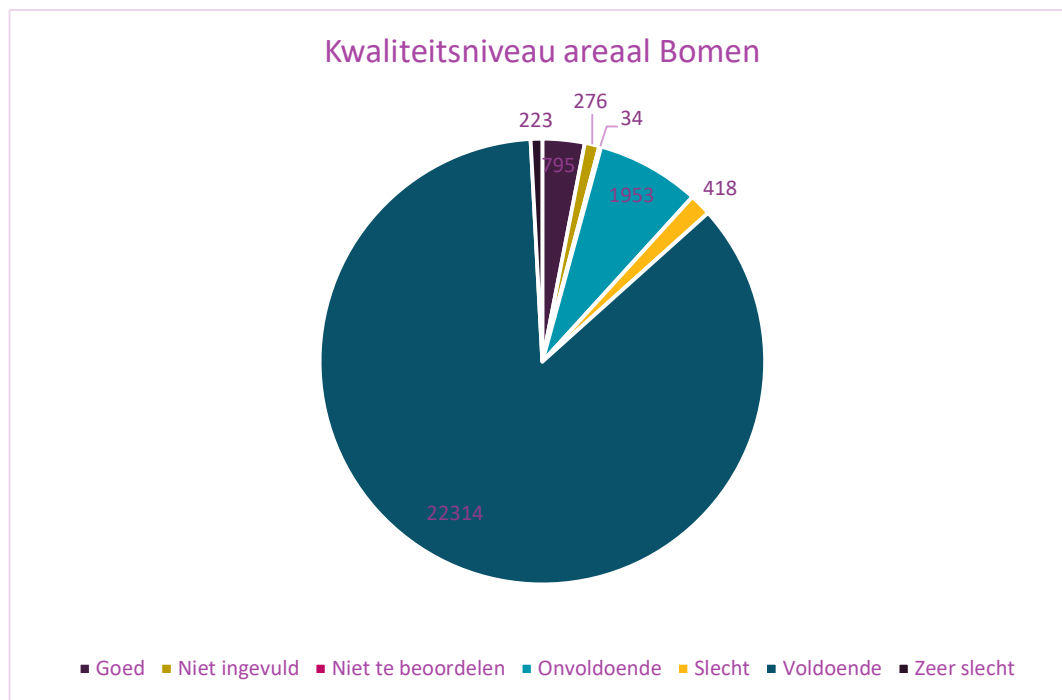
De leeftijd van bomen is een van de parameters voor het bepalen van de kwaliteit c.q. levensverwachting van de bomen. Ook de onderhoudsbehoefte wordt medebepaald door de ouderdom van de boom.

Binnen het boombestand kent Gooise Meren twee metingen:

1. Boomveiligheidscontrole (BVC) met een minimale frequentie van:
  - a. Eens per jaar (1361 risicobomen)
  - b. Eens per 3 jaar (829 bomen)
  - c. Eens per 4 jaar (23823 bomen)

Met de BVC brengt de gemeente voor de volgende aspecten de onderhoudstoestand van de bomen in beeld:

- Boomveiligheid met BVC
- Veiligheidsmaatregelen
- Conditie
- Boomhoogte
- Stamdiameter

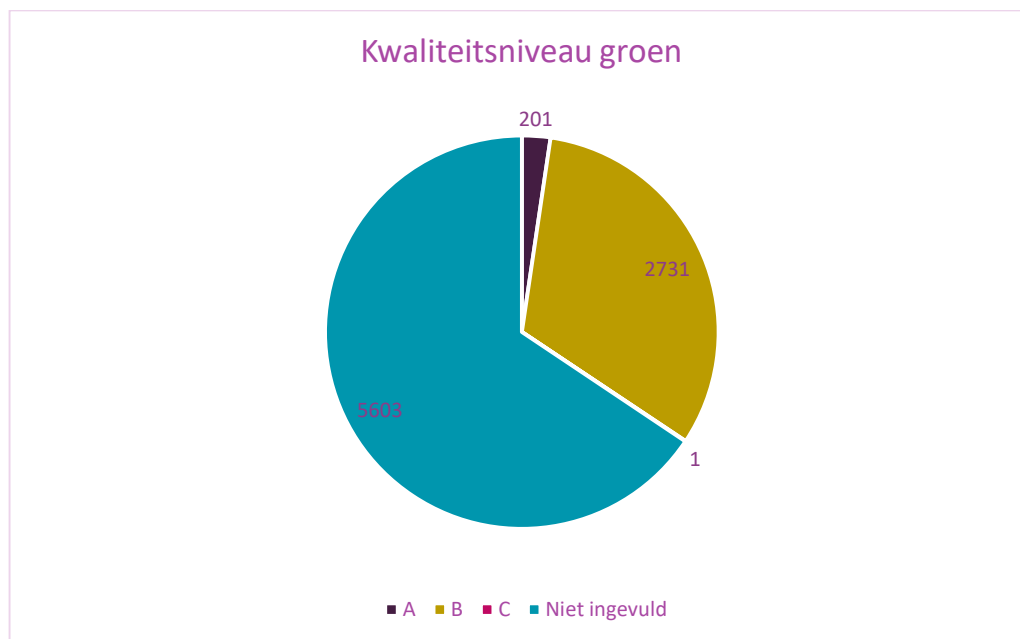

Grafiek 1: Kwaliteitsniveau van de bomen in gemeente Gooise Meren (situatie greenpoint 2021).

3.5.2 Groen

Het aanlegjaar van de plantsoenen is niet voor alle locaties bekend. Plantsoenelementen kennen een theoretische technische levensduur maar het vervangingsmoment wordt meestal bepaald in combinatie met de kwaliteitsgegevens en omgevingsfactoren. Zo hoeft een bosplantsoen in theorie vanuit de onderhoudstoestand bezien nooit vervangen te worden tenzij een ingrijpende reconstructie van de omgeving een grote ophoging met zich brengt.

Om de toestand van het groen in beeld te krijgen worden diverse metingen verricht. Eens per 4 jaar wordt een kwaliteitsinspectie uitgevoerd. Deze meet de toestand, toetst dit met het beoogde eindbeeld en dit wordt tevens in het onderhoudsbeeld vastgelegd. Aan de hand van een technische inspectie (eens per 3 jaar) worden gebreken geclassificeerd en wordt de restlevensduur bepaald.

Grafiek 2: Kwaliteitsniveau van de plantsoenen in gemeente Gooise Meren (situatie greenpoint 2021).

Landelijke richtlijn CROW

Het beheer en onderhoud van groen gebeurt op basis van de landelijke CROW-systematiek¹ voor groenbeheer. Deze methodiek meet de technische kwaliteit op een uniforme wijze, waardoor de uitkomsten (landelijk) zijn te vergelijken. Deze systematiek gaat uit van een richtlijn, die betrekking heeft op veiligheid, duurzaamheid en kwaliteit leefomgeving. De kwaliteit van het groen wordt getoetst op basis van een aantal kwaliteitsbeelden en twee maatstaven, de onderhoudsrichtlijn en de waarschuwingsrichtlijn. Deze methodiek kent de volgende kwaliteitsniveaus:

Kwaliteitsniveau CROW-methodiek	CROW-Beeldkwaliteit (publicatie 380)	Beeldkwaliteit versus de richtlijnen
Zeer goed	A+	De richtlijnen zijn niet overschreden, geen onderhoud verwacht binnen 5 jaar.
Goed	A	
Voldoende	B	Een eerste richtlijn (waarschuwing) is overschreden. Onderhoud is de komende 2 jaar nog niet aan de orde, maar zal naar verwachting de komende 3 tot 5 jaar nodig zijn.
Matig	C	
Onvoldoende	D	Een tweede richtlijn (onderhoud) is overschreden. De kans op onveilige situaties en functieverlies neemt toe. Onderhoud is (meer dan) nodig.

Tabel 5: Kwaliteitsniveau CROW-methodiek beheer versus CROW-beeldkwaliteit versus de richtlijnen

Als wordt voldaan aan de CROW-richtlijn, dan is de veiligheid van en het comfort voor de gebruiker van de openbare ruimte gegarandeerd.

Gooise Meren richtlijn

Gemeente Gooise Meren hanteert sinds 2018 de volgende richtlijn het kwaliteitsniveau van het groen:

- Minimaal 'voldoende' (B) conform CROW.
- In Naarden-Vesting en Muiden-Vesting, minimaal 'goed' (A) conform CROW.

Dit betekent dat de gemeente een hoger kwaliteitsniveau nastreeft dan vanuit veiligheid en het comfort nodig is.

Prestaties en monitoring

Het kwaliteitsniveau van de geschouwde bomen scoort in 89% 'voldoende' en 'goed' en vrijwel het gehele areaal (99%) van de bomen is beoordeeld.

Het kwaliteitsniveau van het geschouwde groen scoort 'A' en 'B' waardoor het voldoet aan de norm voor het kwaliteitsniveau van tenminste 'Voldoende'. Daar staat tegenover dat het areaal gedeeltelijk (34%) tijdens de schouw is beoordeeld.

3.6 Wet- en regelgeving

Het technisch beheer van het openbaar groen (tabel 2, Overzicht areaal groen naar functies) dient te voldoen aan een aantal, door bevoegd gezag, gestelde wetten en voorschriften. In bijlage 1 volgt een korte toelichting van de meest relevante wet- en regelgeving.

4 Grootste risico's

Dit hoofdstuk beschrijft de grootste risico's die van invloed zijn op de prestaties van het groen en de bijbehorende maatregel om het risico te beheersen. Deze maatregelen zijn de basis van de langetermijnstrategie voor het beheer van de bomen en het groen van Gooise Meren.

Alle het groen in de openbare ruimte staat bloot aan verschillende risico's en schadefactoren. In onderstaande tabel zijn de voornaamste risicofactoren en de bijbehorende beheersmaatregelen opgenomen.

Asset-groep	Prestaties	Grootste risico's	Prestatie-factoren	Maatregel
Bomen	CROW-kwaliteit is minimaal 'voldoende' ²	Falen op bestuurlijke target	Imago/ Kwaliteit leefomgeving	Langetermijnstrategie Prioritering en uitvoering onderhoudsprogramma Monitoring kwaliteit
	Vitaal en veilig boombestand	Onveilige bomen Schade gezondheid bomen Stamschot/ Wortelopdruk/ Doodhout/ Bladval Schade aan bomen Storm en andere extreme weerstandigheden	Veiligheid, wet- en regelgeving	Tijdige uitvoering van boomtechnische adviezen
	Inboet bomen max. 1,5% van totaal boombestand.	Droogte en veranderde klimatologische omstandigheden Te grote inboet door te laat planten of ineffectieve nazorg.	Imago, kwaliteit leefomgeving	Toezicht op nazorgbestek
	Maximale instandhouding van bomen met een levensverwachting > 10 jaar	Maximale levensduur van bomen wordt niet bereikt Onvoldoende ondergrondse groeiruimte/ onvoldoende bovengrondse groeiruumte	Beschikbaar- heid	Maatregelen onderhoud conform bestekvoorwaarden,
	Bomen met levensverwachting <5 jaar worden vervangen	Onveilige situaties (door bijvoorbeeld wortelopdruk) Ziekten en plagen	Veiligheid	Inspectieprogramma
	Toepassen geschikte boomsoorten	Verkeerde toepassing van boomsoorten met schade aan bomen tot gevolg door vernatting, droogte of hittestress.	Weerbaarheid, economie	Sortimentslijst toepassen en jaarlijkse update sortimentslijst geeft overzicht van alternatieven voor ziektegevoelige boomsoorten.
	Zichtbare bescherming van bomen en groen in projecten	Schade aan bomen bovengrond en- of ondergronds	Duurzaam, Milieu en Gezondheid	Check bestekvoorwaarden, inspecteren voorafgaand, tijdens en na de werkzaamheden.

² m.u.v. de centra van Naarden-Vesting en de vesting van Muiden die beide op beeldkwaliteit niveau 'goed' worden beheerd.

Beheerplan Groen

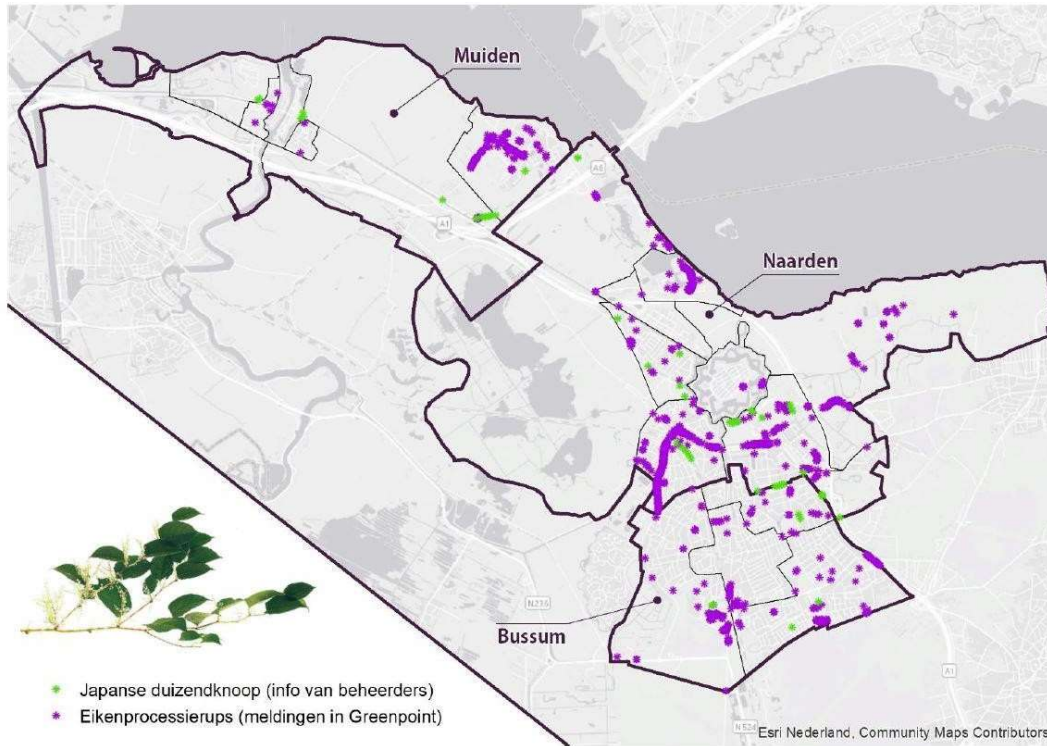
Gemeente Gooise Meren

Groen	CROW-kwaliteit is minimaal 'voldoende' ³	Falen op bestuurlijke target	Imago/ Kwaliteit leefomgeving	Langetermijnstrategie Prioritering en uitvoering onderhoudsprogramma Monitoring kwaliteit
Toepassen geschikt groen	Verkeerde toepassing van soorten met schade aan groen tot gevolg door vernatting, droogte of hittestress. Ziekte en plagen		Weerbaarheid, economie	Sortimentslijst toepassen en jaarlijkse update sortimentslijst geeft overzicht van alternatieven voor ziektegevoelig groen.
Gazon, uitgezonderd winterseizoen, toegankelijk	Schade aan gazon door publieksevenementen, wateroverlast, werkzaamheden, overbelasting door gebruik		Veiligheid, Weerbaarheid, Beschikbaarheid	Voor-/nazorg evenementen Drainage/afwatering Inspectieprogramma en partieel herstelwerk en rustperiodes
Bij inboet en vervanging toepassen van natuurvriendelijk beplantingssoort	Geen aanplant van natuurvriendelijk beplantingssoort.		Kwaliteit leefomgeving, Imago	Sortimentslijst toepassen en jaarlijkse update
Beheer ten behoeve van natuurwaarden	Schade door verkeerde beheeractiviteiten.		Duurzaam, Milieu en Gezondheid	Uitvoeringsplan met differentiatie in zonering en tijd t.b.v. natuurwaarden
Zicht-/verkeershoeken worden laag gehouden van groen	Onveilige verkeerssituaties		Veiligheid	Inspectieprogramma controle maaitekeningen
Bewoners werken mee aan groenonderhoud op geëigende plekken en plantsoenen/in alle (wijk)parken	Gebrek aan animo bewoners/ ondernemers Borging continuïteit en professionele begeleiding		Imago	Acties betrekken bewoners opnemen in het uitvoeringsplan Mogelijkheden van participatie faciliteren.
Zelfbeheerafspraken liggen voor vast in beheersysteem	Onvolledig beeld van locaties en afspraken		Imago, Economie	Zelfbeheerafspraken vastleggen in uitvoeringsplan.
Plaagdruk en overlast voorkomen	Bestrijdingsmethoden niet effectief en/of onvoldoende voor bestrijding Eiken processierups/ Japanse duizendknoop		Imago, Kwaliteit leefomgeving, Weerbaarheid, Economie	Inspectieprogramma Preventief bestrijding

Tabel 6: Overzicht grootste risico's

De beheerstrategie is ook gericht op de beheersing van deze risico's met de onderhoudsmaatregelen in dit beheerplan.

³ m.u.v. de centra van Naarden-Vesting en de vesting van Muiden die beide op beeldkwaliteit niveau 'goed' worden beheerd.

Figuur 10 Verspreidingsgebied van Japanse duizendknoop en Eikenprocessierups (Bron: Buitenruimte in beeld)

5 Beheerstrategie

De assets in dit plan dragen gedurende hun levenscyclus bij aan de doelstellingen van Gooise Meren. Om de optimale balans te vinden tussen prestaties, risico's en kosten worden beheermaatregelen opgesteld en wordt onderhoud uitgevoerd. In de voorgaande hoofdstukken zijn de prestaties en de risico's beschreven, die het behalen en/of behouden van deze prestaties bedreigen. In dit hoofdstuk staat de beheerstrategie om deze risico's te beheersen centraal.

Het beheersen van deze risico's gebeurt aan de hand van drie programma's: het Inspectieprogramma, het Onderhoudsprogramma en het programma Assetmanagement en innovatie (zie Figuur 11).

Figuur 11: Visualisatie van de beheerstrategie voor het groen.

5.1 Inspectieprogramma

Het monitoren van de kwaliteit van groen gebeurt aan de hand inspecties en schouw.

Inspecties

Het inspectieplan bevat de kaders voor de inspecties en de onderhoudstoestand van de assets binnen het groen. Het inspectieplan geeft inzicht in de actuele onderhoudstoestand. Analyse van de uitkomsten geeft inzicht in de benodigde onderhoudsmaatregelen en het vervangingsmoment. Dit inzicht wordt gebruikt voor het aanscherpen van de maatregelen die in het onderhoudsprogramma staan in tijd en budget. In paragraaf 5.2 leest u een nadere toelichting op het onderhoudsprogramma.

Schouw

Naast inspecties vindt schouw plaats. De schouw is bedoeld om na te gaan of er aan de verplichtingen en het beeldkwaliteit wordt voldaan, en tijdens de schouw wordt onder meer in kaart gebracht of sprake is van bijvoorbeeld onvoorziene situatie, zichtbare schade en plagen. Onderhoud van het grootste deel van het areaal groen en bomen wordt gepland op basis van de schouwresultaten. Het

onderhoud van deze assets vindt plaats op basis van de geconstateerde schadebeelden tijdens de schouw.

Onderzoeken

Voordat de onderhoudsmaatregelen worden uitgevoerd is soms een onderzoek nodig ter voorbereiding van het werk. Denk daarbij aan een nader onderzoek bij ziekte of plaag voorafgaand aan de bestrijding ervan.

5.2 Onderhoudsprogramma

Het onderhoud van het groen bestaat uit storingsonderhoud en periodiek onderhoud. Deze paragraaf geeft een toelichting op deze twee vormen van onderhoud en de raakvlakken onderling. Het onderhoud bevat alle activiteiten die worden uitgevoerd om aan de ene kant de onderhoudstoestand van het groen op het vastgestelde kwaliteitsniveau (zie paragraaf 3.5 kwaliteitsniveau) te krijgen en te houden. Aan de andere kant wordt met het plannen van de onderhoudsmaatregelen de kans op het optreden van de risico's (zie hoofdstuk 4 Grootste risico's) verlaagd.

Periodiek onderhoud

Onder periodiek onderhoud vallen de onderhoudsmaatregelen met een terugkerende cyclus: onderhoudswerkzaamheden die wekelijks, maandelijks, per kwartaal, jaarlijks of meerjarig worden uitgevoerd om de functionaliteit en beschikbaarheid niet beneden een bepaald minimum te laten komen. De cyclus is meestal maximaal een jaar, echter worden snoeiprogramma's van bijvoorbeeld beplantingen of bomen om de drie of zes jaar uitgevoerd (meerjaarlijks). Periodiek onderhoud kent een grote mate van voorspelbaarheid. Voorbeelden van periodiek onderhoud zijn maaiwerkzaamheden aan gazons, het snoeien van bomen, het onkruidvrij maken van beplantingsvakken en het knippen van hagen.

Storingsonderhoud (correctief)

Gooise Meren onderhoudt de groenvoorzieningen preventief om hiermee ongeplande situaties zoals onveilige verkeerssituaties of publieksonveilige situaties te voorkomen. Toch kunnen ongeplande situaties ontstaan. Bijvoorbeeld door schade door een verkeersongeluk of door storm. Storingsonderhoud bestaat uit die maatregelen die nodig zijn om deze schades en afwijkingen te repareren en daarmee de functie van de assets te herstellen, maar ook om vervolgschade te voorkomen. Kenmerkend voor storingsonderhoud is dat de werkzaamheden meestal moeilijk te plannen zijn en niet uitgesteld kunnen worden in verband met veiligheidsaspecten.

Voorbeelden van storingsonderhoud zijn takbreuk bij bomen, rij schade aan beplantingen of gazons door brommers of auto's.

5.3 Assetmanagement en innovatie

De doelstelling van assetmanagement is de prestaties, risico's en kosten in balans te krijgen door een optimale inzet van de budgetten. De vastgestelde prestatie in Gooise Meren is dat het kwaliteitsniveau van de bomen en het groen voldoende of goed is, zoals beschreven is in paragraaf 3.5 Kwaliteitsniveau. Duurzaamheid is een belangrijk thema binnen het assetmanagement van het groen. De gekozen beheerstrategie is Minimum-Plus. In paragraaf 6.2 Overzicht scenario 2022-2025 is de achtergrond van dit scenario nader toegelicht. In dit voorkeursscenario wordt voldaan aan het vastgestelde kwaliteitsniveau en past binnen de bij de gemeente beschikbare budgetten.

Het Beheerplan Groen is niet statisch. Binnen het assetmanagement vindt monitoring en evaluatie van de beheerstrategie plaats. De beheerorganisatie en de benodigde beheercapaciteit zijn minstens net zo cruciaal voor het behalen van deze doelstellingen zeker ook gezien de ambities op het gebied van innovaties. Met de innovaties kan Gooise Meren de openbare ruimte slim beheren en inspelen op toekomstige trends en ontwikkelingen. Denk daarbij aan de volgende trends en ontwikkelingen:

1. Circulaire economie.
2. Inzaaien met mengsel ter bevordering van insecten die weer andere plagen bestrijden
3. Aanplanten van klimaatbestendige soorten

De manier waarop de monitoring plaatsvindt en de ontwikkelingen die in gang worden gezet de komende jaren, staan in hoofdstuk 7.

Zelfbeheer en Adoptie

De gemeente staat het zelfbeheer toe van bewoners die de openbare ruimte willen opplussen. Als er initiatieven vanuit de bewoners komen om groenonderhoud zelf te doen of plantsoenen te verbeteren gaat de gemeente hierop in. Burgerparticipatie komt op velen niveaus voor. Het varieert van het adopteren van een boomspiegel, het knotten van wilgen, opruimen van zwerfafval tot het onderhouden van een complete groenstrook of voedselbos met een groep betrokken burgers. In alle kernen bestaan initiatieven van betrokken burgers. Burgerinitiatieven kunnen een bijdrage leveren aan het vergroten van de biodiversiteit maar zeker ook aan de sociale cohesie in een buurt. Beide elementen zijn belangrijk en vragen om maatwerk. We communiceren met onze inwoners over de mogelijkheid om bepaalde gemeentelijk taken zelf uit te voeren. We dagen bewoners uit om het beheerniveau 'op te plussen' door zelfbeheer. Dit betreft maatwerk.

Sturen op beoogd effect beheerstrategie met Kritieke prestatie-indicatoren (KPI's)

Het beoogd effect van de beheerstrategie voor het beheer en onderhoud van het groen maken we meetbaar met KPI's. Gooise Meren stuurt, als onderdeel van de planning en controlecyclus (lees hoofdstuk 1) gedurende het jaar, op het beoogde effect van de beheerstrategie met de volgende KPI's:

- Mate van voldoen aan de vastgestelde beeldkwaliteit;
- Mate van voldoen aan de reactietijden storingen/klachten;
- Mate van voldoen aan de schouw- en/of inspectiefrequentie en planning;
- Mate van voldoen aan de uitgangspunten voor de technische levensduur.

5.4 Uitvoering beheer en onderhoud

Op basis van de beheerstrategie, beschreven in dit beheerplan, is het jaarplan voor de uitvoering van het beheer en onderhoud van het groen opgesteld. Het jaarplan beschrijft de geplande inspecties en het geplande onderhoud van de bomen en het groen in de gemeente. Dit zodat de openbare ruimte veilig en aantrekkelijk is. Een deel van de omschreven werkzaamheden in het uitvoeringsplan worden uitbesteed. In het uitvoeringsplan is het overzicht opgenomen welke werkzaamheden dit betreft.

Jaarlijkse wordt het uit te besteden werk geëvalueerd conform de uitgangspunten van het gemeentelijke inkoopbeleid. Als onderdeel van deze evaluatie wordt bepaald welke werkzaamheden, taken en processen worden uitbesteed en/of inbesteden binnen de eigen organisatie. Op basis van het huidige afdelingsontwikkelingsplan BORG 2020, koersplan 2020 en Toekomstperspectief 'Beheer en Service' 2015 vindt dit plaats aan de hand van de hand onderstaande criteria:

Criteria inbesteden

- Zichtbaarheid/aanwezigheid (aanspreekbaar, beleving waarde, intensieve verblijfsgebieden en gebiedsgericht aanspreekbaar)

Beheerplan Groen

Gemeente Gooise Meren

- Efficiëntie (combinatie ander werk, kunnen concurreren, tractie en kennis en kunde aanwezig)
- Flexibiliteit (snel inspringen, urgente zaken, hoge burger tevredenheid, preventief)
- Werk van werk maken (geschikt voor opstap banen)
- Dalmoment (uitvoerbaar tussen april t/m half mei en oktober t/m half november)
- Doorgroeimogelijkheden (arbeidsvreugde, C>B>A>toezicht etc.)

Criteria voor uitbesteden

- Werken met een groot risico (verkeersveiligheid, arbo technische omstandigheden)
- Specialistisch werk (specifieke kennis en kunde, komt incidenteel voor)
- Grootschalige werkzaamheden (Omvangrijk, efficiëntie, combinatie met andere taken, veel van hetzelfde)
- Piekmoment (werkzaamheden vallen in de periode half mei t/m september & half november t/m april)
- Afstand tot de burger groot (slecht benaderbaar, buiten de bebouwde kom)

Beheerorganisatie en omgeving

Onderdeel van het jaarplan is tevens een communicatiestrategie voor bepalen van de communicatie met de stakeholders (zie bijlage 2). Deze communicatiestrategie is in de basis afgeleid van de participatienota die in 2017 is opgesteld. Jaarlijks wordt op basis van de in Tabel 7 opgenomen participatieniveaus beoordeeld op welke wijzen stakeholders worden betrokken bij de uitvoering van het jaarplan.

Beheer-Strategie \ Participatie-niveau	Informeren	Raadplegen	Adviseren	Coproductie	Meebeslissen	Zelf organiseren
Inspectieprogramma	X	X				
Periodiek onderhoud	X					X
Storingsonderhoud (correctief)	X		X			
Assetmanagement	X	X				
Innovatie				X	X	

Tabel 7: Participatieniveau en onderhoudsprogramma

6 Financiën

In het vorige hoofdstuk stond de beheerstrategie centraal met daarin de belangrijkste uitgaven voor het onderhouden van het groen. Dit hoofdstuk gaat dieper in op de inkomsten en de benodigde en beschikbare budgetten.

6.1 Benodigde en beschikbare budget

Het vergelijk tussen beschikbaar en benodigde budget (2022-2025) voor het beheer is weergegeven in bijlage 5.

Het benodigde budget is berekend op basis van alle kosten gedurende de gehele levensduur van het groen. Resultaat is dat de gemeente een afweging maakt op basis van het optimale vervangingsmoment.

Wijziging of uitbreiding van het areaal leidt tot een verhoging of verlaging van benodigde budgetten voor beheer. Vooraf dienen de kosten op basis van NCW inzichtelijk gemaakt te worden. De effecten van de wijziging of uitbreiding dienen verwerkt te worden in de budgetten van dit beheerplan vanaf het moment van overdracht aan beheer.

6.2 Overzicht scenario 2022-2025

Om te komen tot een haalbare prioritering binnen de gestelde budgetkaders voor beheer en onderhoud is het scenario Minimum-Plus gekozen. Uitgangspunt is hierbij dat dit scenario minimaal voldoen aan de wettelijke kaders en vereisten. Het scenario Minimum-Plus is hieronder omschreven:

Scenario Minimum-Plus

Het volgende uitgangspunt beschrijft Scenario Minimum-Plus:

- Het groen heeft een kwaliteitsniveau van tenminste 'voldoende' of 'matig'.

Vervanging is gebaseerd op basis van leeftijdsgegevens, gebiedsontwikkeling, klachten en de onderhoudstoestand van het groen.

Scenario Minimum-Plus beschrijft de situatie waarbij de kwaliteit van het groen gelijk blijft of verslechterd.

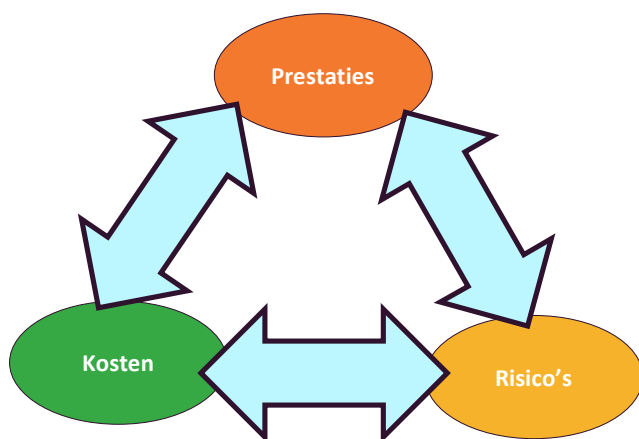
PF	Met het gekozen kwaliteitsbeeld wordt...	Impact	Risico
Wet- en regelgeving	voldaan aan de minimale wettelijke eisen voor de benodigde technische kwaliteit van het groen.		Geen
Veiligheid	voldoen aan de minimale wettelijke eisen voor de veiligheid van de assets.		Storingen en onvoorziene gebeurtenissen
Beschikbaarheid	voldoen aan een beschikbaarheid van de assets van het areaal van <85%.		Geen
Imago	voldaan aan het kwaliteitsbeeld van tenminste 'voldoende' en 'matig'.		Klachten

PF	Met het gekozen kwaliteitsbeeld wordt...	Impact	Risico
Weerbaarheid	vergroten van de weerbaarheid van de assets meegenomen in het beheer en onderhoud en hier is aanvullend budget voor beschikbaar wanneer dit leidt tot hogere onderhoudskosten.		Geen
Duurzaam, milieu en gezondheid	vergroten van de prestaties ten aanzien van duurzaam, milieu en gezondheid meegenomen in het beheer en onderhoud en hier is aanvullend budget voor beschikbaar wanneer dit leidt tot hogere onderhoudskosten.		Geen
Economie	het beheer en onderhoud tegen minimale kosten uitgevoerd maar is de kans op budgetoverschrijding door onvoorziene omstandigheden.		Onvoorziene budgetoverschrijdingen

Tabel 8: Omschrijving Scenario Minimum-Plus in prestatiefactoren (PF) t.o.v. huidig beleid Gooise Meren

Resultaat van dit scenario is dat:

1. Het beheer en onderhoud tegen de lage kosten wordt uitgevoerd;
2. Prestaties van het areaal onder het niveau liggen wat van bestuurlijk is gekozen;
3. Onderhoudsdoelstellingen voor duurzaam, milieu en gezondheid worden grotendeels bereikt;
4. Beheersmaatregelen voor de risico's als gevolg van de klimaatomstandigheden, worden ingezet en ongewenste situaties beperken;
5. Risico's als gevolg van de onderhoudsconditie van het areaal kunnen optreden en impact hebben op de prestatiefactoren.

Figuur 12: Visuele weergave effect Scenario Minimum-Plus

7 Ontwikkeling en monitoring

Uit de verschillende hoofdstukken komen onderzoeks- en ontwikkelingsvragen naar voren waarmee Gooise Meren de beheerstrategie naar een hoger niveau kan brengen. Ook het monitoren van de prestaties van alle assets, maar ook van de onderzoeks- en ontwikkelingsvragen is van cruciaal belang voor het door ontwikkelen van assetmanagement.

7.1 Onderzoek en ontwikkeling

In deze paragraaf volgt een overzicht van de ontwikkelingsvragen naar thema, inclusief een planning. In Tabel 9 staan de belangrijkste onderzoeksvragen geformuleerd en in Tabel 10 de relevante ontwikkelingsvragen.

De voorgestelde maatregelen uit deze paragraaf zijn niet afgeprijsd in dit beheerplan. Deze dienen nog apart afgeprijsd te worden in de perspectiefnota als onderzoekskosten en/of organisatieontwikkeling.

Thema	Onderzoek	Planning
Sturing	Opstellen van prestatiefactoren die gebruikt worden voor de monitoring van het beheer van het areaal.	2022
Beleid	Onderzoek naar natuurvriendelijke maatregelen voor de beheersing van invasieve soorten en werken i.s.m. de regiogemeenten en Goois Natuurreservaat.	202
Beheer	Opstellen en begeleiding monitoringsplan.	2023
Beheer	Geschikte locaties voor sinusbeheer bepalen en nader uitwerken.	2023
Beheer	Onderzoek naar de verspreiding van alle bomen (gemeentelijk en particulier) en de bijdrage van de bomen in het kader van vermindering hittestress, wateropvang om overlast te beperken, CO2-vastlegging etc.	2023
Beleid	Actualiseren plan van aanpak beheersing eikenprocessierups en werkmethoden voor de beheersing van de Japanse duizendknoop en de Reuzenberenklauw.	2023
Beleid	Onderzoek bij noodzakelijke vervanging van boomstructuren, zoals bijvoorbeeld de populieren bij bedrijvenpark Gooimeer-Zuid vanwege veiligheid of gezondheid, naar welke diersoorten afhankelijk zijn van de bomen.	2024
Beheer	Inventariseren en in begroting opnemen van extra budget voor planmatig: <ul style="list-style-type: none"> - Herinrichten vanuit perspectief biodiversiteit van plantvakken - Omvorming van gazon naar bloemrijke berm en extra maatregelen als bollen planten, nestkasten en kleine initiatieven van bewoners. - Uitvoeren van preventieve maatregelen invasieve exoten 	2022 Vorbereiding 2023 / 2024 Uitvoering

Beheerplan Groen

Gemeente Gooise Meren

	<ul style="list-style-type: none"> - Werkprotocol ten aanzien van Japanse duizendknoop opnemen in beheerplan - Ecologisch bosbeheer - Ecologisch beheer poelen - Gefaseerd/extensief maaibeheer 	
Data	Nulmeting kwaliteitsschouw beplanting.	2024
Beleid	Onderzoek impact klimaatadaptatie op beheer en onderhoud.	2024
Data	Actualiseren MJOP.	2025

Tabel 9: Overzicht geplande onderzoeken in het kader van assetmanagement

Thema	Ontwikkeling	Planning
Proces/beleid	Versterken proces- en assetmanagement BORG.	2021
Kennis	Interne opleidingen aanbieden m.b.t. flora en fauna. Opleidingsplan opstellen.	2021
Integraliteit	Biodiversiteit als vast onderdeel opnemen ingebiedsprogramma's.	2021
Proces/beleid	Specifiëren en ontwikkeling KPI's als sturingsmiddel voor de prestaties.	2023

Tabel 10: Overzicht geplande ontwikkeling assetmanagement

7.2 Monitoring

Momenteel zijn de areaal gegevens redelijk op orde. Er is recentelijke een scan uitgevoerd voor alle bomen. Voor het bereiken en verzekeren van de optimale balans tussen de prestaties, risico's en kosten is monitoring van cruciaal belang. De inspecties hoeven daarbij niet per se technisch van aard te zijn. Denk bijvoorbeeld aan het monitoren van de effectiviteit van het inspectieproces of de kwaliteit van de assetinformatie. Monitoring is ook relevant, omdat de beheeruitgangspunten kunnen wijzigen, bijvoorbeeld door nieuwe bestuurlijke doelstellingen.

Het Beheerplan Groen bevat verschillende prestaties, onderzoeksvragen en ontwikkelingen, die gemonitord moeten worden. De monitoring van dit plan bestaat uit de onderdelen, zoals weergegeven in Tabel 11.

Nr.	Monitoring	Uitleg	Planning
1	Prestaties	Monitoring van de prestaties beschreven in hoofdstuk 3 Prestaties.	Jaarlijks
2	Onderzoek en ontwikkeling	Monitoring van de voortgang van de onderzoeks- en ontwikkelingsvragen.	Jaarlijks
5	Onderzoek en ontwikkeling	Monitoring van de resultaten biodiversiteitsplan met ecologische schouw.	Jaarlijks
4	Beheerplan	Een volledige actualisatie van het beheerplan.	2023
5	Onderzoek en ontwikkeling	Monitoren van benodigde investeringen. Er is momenteel rekening gehouden met vervangingsinvesteringen in de ramingen.	2023

Tabel 11: Monitoringsopgave bij het Beheerplan Groen

Alle prestaties-, monitoringsontwikkelingen en samenhang met andere beheerplannen worden jaarlijks verwerkt in het Integraal Beheerplan Openbare Ruimte (IBOR).

BIJLAGE 1 Wet- en regelgeving

Het technisch beheer van het groen dient te voldoen aan een aantal, door bevoegd gezag, gestelde wetten en voorschriften. Hieronder volgt een korte toelichting van de meest relevante wet- en regelgeving.

Natura2000

De Europese Unie (EU) wil de biodiversiteit in Europa beschermen met Natura 2000. Om de natuur in Europa als geheel te beschermen en te ontwikkelen, werken de lidstaten samen aan Natura 2000. De Nederlandse bijdrage aan dit Europese netwerk van beschermde natuurgebieden bestaat uit ruim 160 gebieden.

De nieuwe omgevingswet

Het doel van de Omgevingswet is het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving, een goede omgevingskwaliteit en doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke functies. Zo worden 26 wetten gebundeld in één wetgeving waaronder de Wet Milieubeheer en de Waterwet. Door deze nieuwe wet, welke in 2018 wordt bekrachtigd, zal het voor de burger en de aannemer makkelijker worden om vergunningen aan te vragen. De nieuwe omgevingswet verplicht tevens het Rijk, de provincie en de gemeente een omgevingsvisie te maken waarin zij rekening houden met de verschillende belangen in een gebied.

Natuurwet

Vanaf 1 januari 2017 ging de nieuwe Wet natuurbescherming in werking. Deze wet vervangt 3 wetten: de Flora en Faunawet, de Boswet en de Natuurbeschermingswet 1998 en beoogt de bescherming van planten en dieren. Met één wet en minder regels wordt het makkelijker om de wet toe te passen. Het is belangrijk voor de natuur dat er veel verschillende plant- en diersoorten zijn. Sommige diersoorten zijn kwetsbaar, zoals vleermuizen en mussen. Een goede natuurbescherming is belangrijk. Wanneer het goed gaat met de natuur, is er ook meer ruimte voor economische en andere maatschappelijke activiteiten.

- *De wet Natuurbescherming van 1998*
Zoals de soorten bescherming is geregeld in de Flora- en Faunawet, zo is de gebiedsbescherming geregeld in de Natuurbeschermingswet. De Natuurbeschermingswet (1998) regelt de bescherming van gebieden die in het kader van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn beschermd moeten worden. Alleen binnen die gebieden is de wet van toepassing.
- *De Boswet*
Relevant voor aspecten rond faunabeheer in het openbaar groen en voor de bescherming van houtbestand (ook relatie met APV)
- *Flora en Faunawet*
Deze (europese) wet stelt eisen aan het beheer met betrekking tot de bescherming van Flora en Fauna

Wet Milieubeheer

De Wet Milieubeheer is bekrachtigd op 13 juni 1979. De laatste herziening is van 14 april 2016. Alle organisaties, maar in het bijzonder organisaties met een eigen accommodatie en/of openbare ruimten, hebben te maken met de Wet milieubeheer (Wm). Deze wet is een omvangrijke wet die gaat over alles wat met het milieu te maken heeft. Het gaat om bouwen en verbouwen, afvalstoffen, ruimtelijke ordening, milieurapportages, energiebesparing, milieu en gezondheid en het gebruik van de openbare ruimten.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht

De Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) is bekrachtigd op 1 november 2010 en net zoals de Wet milieubeheer op 14 april 2016 herzien. De Wabo heeft 25 vergunningsstelsels samengevoegd met als doel de aanvraag voor bouw- en milieu gerelateerde vergunningen te vereenvoudigen zodat het tijdsbestek dat voor de vergunningverlening nodig is aanmerkelijk korter is.

Algemene Plaatselijke Verordening

Deze lokale verordening betreft o.a. de (bouwverordening, leidingverordening, Kapregelgeving (APV))

De Arbowet

De Arbeidsomstandighedenwet (of kortweg Arbowet) is een Nederlandse wet die regels bevat voor werkgevers en werknemers om de gezondheid, de veiligheid en het welzijn van werknemers en zelfstandige ondernemers te bevorderen. Doel is om ongevallen en ziekten, veroorzaakt door het werk, te voorkomen. De Arbowet is een kaderwet. Dat betekent dat hierin geen concrete regels staan maar algemene bepalingen en richtlijnen over het arbeidsomstandighedenbeleid (arbobeleid) in bedrijven.

Burgerlijk Wetboek (BW)

Het Burgerlijk Wetboek (BW) is een Nederlands wetboek en maakt deel uit van het Nederlandse burgerlijk recht. Het BW bevat de zorgplicht voor bomen wat betekent dat de boomeigenaar zijn boom moet onderhouden en regelmatig inspecteren ten behoeve van de veiligheid. Naast regulier onderhoud grondige uitwendige controle op zichtbare gebreken vereist, uitgevoerd door een gecertificeerd boomcontroleur. Op grond van artikel 6.162 is een boomeigenaar aansprakelijk voor schade veroorzaakt door de boom als de te besteden zorg voor de boom onvoldoende is geweest.

Verkeerswet

Veilig werken langs de weg en verkeersmaatregelen.

BIJLAGE 2 Stakeholders

Deze bijlage brengt de stakeholders in relatie tot het beheerplan beeld. Om een zo goed mogelijk plan neer te kunnen leggen voor het beheer op de lange termijn, hechten we grote waarde aan het meenemen van input vanuit andere invalshoeken en vakdisciplines. Door onze ideeën in een conceptstadium te delen met andere kernspelers, werken we aan draagvlak, optimale afstemming en samenwerking in de toekomst.

Er zijn verschillende stakeholders te benoemen die te maken hebben met het beheer of de gevolgen ervan ondervinden. Per stakeholder verschilt de mate van betrokkenheid, de rol die hij/zij in het proces heeft en het moment in het proces waarop de stakeholder in beeld komt. In onderstaande tabel staan de relevante stakeholders. Deze tabel is niet uitputtend.

Stakeholders	
Assetmanagers	Gemeente Gooise Meren
Beheer & service	Gemeente Gooise Meren
Beleidsadviseurs	Gemeente Gooise Meren
Bestuur	Gemeente Gooise Meren
Bewonersplatforms	Buurtcomité Gen. De La rijlaan Buurtplatform Naarden Vesting Buurtplatform Stadsraad Muiden Buurtvereniging Beijleer Dorpsraad Muidenberg KTV Naarden Naarderwoonbos Naarden Parkwijk Naarden Rembrandtpark - Componistenkwartier REMCOM Naarden Vereniging Vrienden van het Spiegel Vrienden van het Bredius
Buurtpreventieverenigingen	Alert BART (Blijf Alert Reageer Tijdig) Brave Hendrik Bredius 1 Bredius 2 Bussum Oud Zuid Centrum Geengedonder.nu Oostereng Spiegel Hart

	Spiegel Noord Spiegel Zuid
Communicatie	Gemeente Gooise Meren
Contractanten	Contractpartijen Inwoners Ambassadeurs zwerfvuil Beheerconvenanten Bewoners Hondenbezitters Initiatiefnemers Omwonenden Vereniging van Eigenaren (VvE's)
Leveranciers	Greenpoint
Management	Gemeente Gooise Meren
Nutsbedrijf	Colt Telecom B.V. Essent Eurofiber KPN Netwerk NL Liander PWN Vodafone - Ziggo - UPC
Omgevingsdienst	Omgevingsdienst F. Gooi & Vechtstreek
Ondernemers	Agrariërs Horeca Gooise Meren
Projectteam IPM	Gemeente Gooise Meren
Projectteam RPO	Gemeente Gooise Meren
Provincie	Provincie Noord-Holland
Rijkswaterstaat	Rijkswaterstaat
Samenwerkingsverband regiogemeentes	REGIO Gooi en Vechtstreek (Blaricum, Eemnes, Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren, Weesp en Wijdmeren) REGIO REGIE Noord-Holland Zuid
Scholen - schoolbesturen	Basisschool Kinderrijk Bussum Montessorischool Comeniuschool De Fontein De Hoeksteen De Tweemaster

	<p>De Zonnewijzer</p> <p>Godelindeschool</p> <p>Gooilandschool</p> <p>Goois Lyceum</p> <p>Jozefschool</p> <p>Julianaschool Brandsma</p> <p>Julianaschool Dalton</p> <p>Julianaschool Kwartellaan</p> <p>Katholieke Montessorischool</p> <p>Katholieke Montessorischool, extra locatie</p> <p>Koningin Emma school</p> <p>Minister Calsschool</p> <p>Oranje Naussauschool</p> <p>PC Hooft</p> <p>Rehobothschool</p> <p>SBO de Indon</p> <p>Sint Vitus College</p> <p>Sint Vitus College, locatie Naarden</p> <p>St. Vitusschool</p> <p>Vinkenbaan</p> <p>Vondelschool</p> <p>Vrije school Michael</p> <p>Wellant College</p> <p>Willem de Zwijgercollege</p>
Stichtingen	<p>Kinderboerderijen (stichting Naarden)</p> <p>Stg Natuur en Landschap het Gooi</p> <p>Vestingwerken (monumentenbeheer)</p> <p>Vlinderstichting</p>
Verenigingen	<p>Bermbenden</p> <p>Imkervereniging Bussum</p> <p>Volkstuinvereniging De Oude Stee</p> <p>Volkstuinvereniging Naarden</p> <p>Volkstuinvereniging Nooit Gedacht</p>
Werkgroep- en belangorganisaties	<p>Groen Muiderberg</p> <p>Samen sneller duurzaam (SD)</p>
Werkvoorbereiding	Gemeente Gooise Meren
Wijkadviseur	Gemeente Gooise Meren

Wijkcoördinatoren	Gemeente Gooise Meren
Wijkwethouder	Gemeente Gooise Meren
Vervoersmaatschappijen	Connexxion NS ProRail
Buurtorganisaties	BART's Buurt Bewonersplatform Naarden-Vesting Brave Hendrik Burenhulpcentrale Versa Welzijn Buurtcentrum Uit-Wijk, Versa Welzijn Buurtplatform Keverdijk Thysepark Vierhoven Buurtplatform Naarderwoonbos Buurtplatform Parkwijk Naarden Buurtplatform REMCOM Buurtpreventievereniging Bredius I Buurtpreventievereniging Bredius II Buurtpreventievereniging Bussum Oud Zuid Buurtpreventievereniging Centrum Bussum Buurtvereniging Het Laarderwegkwartier Buurtvereniging van de Algemene Arbeiders Bouwvereniging De kazerne De Rijver Geengedonder.nu Godelinde Buurtpreventievereniging Alert Omsingeld SCAN Versa Welzijn Spiegel Hart Spiegel Zuid Vereniging Buurtpreventie Componistenkwartier I Vereniging Buurtpreventie Componistenkwartier II Vereniging Buurtpreventie Paal & Perk Oranje Nassaupark Zuid Wijk Ontmoetingscentrum Bellefleur Wijkcentrum Achter de Linde Wijkontmoetingscentrum De Palmpit Wijkontmoetingscentrum Spieghelwijk Wijzer Wilhelmina Sociëteit

Vergunningen	Gemeente Gooise Meren
Handhaving	Gemeente Gooise Meren
Nood- en hulpdiensten	Ambulance Brandweer Politie Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek
Natuur- en milieuoorganisaties	Gooise Natuurreservaat (GNR) IVN Landschap Noord-Holland Natuur en Milieufederatie Natuurmonumenten
Omringende gemeentes	Gemeente Diemen Gemeente Hilversum Gemeente Huizen Gemeente Laren Gemeente Weesp / Amsterdam
Initiatieventafel	Gemeente Gooise Meren
Water- en hoogheemraadschap	Waternet Waterschap Amstel Gooi en Vecht

Tabel 1213: Stakeholders

BIJLAGE 3 Data

Databehoefte

Om als technisch beheerder de assets van het groen op een efficiënte manier te onderhouden zijn een aantal gegevens noodzakelijk. Er is een onderscheid tussen vaste en variabele gegevens die de basis databehoefte vormen. Zonder deze basisgegevens is het moeilijk om de juiste afwegingen te maken en besluiten te nemen.

Vaste data	Variabele data
<ul style="list-style-type: none"> - Wat (plantsoenelementen en pse-typen, bomen en boomgrootte en typen (standaardboom vrij- of niet-vrij uitgroeiend, vormboom, knotboom, leiboom, fruitboom, soortnaam en standplaats) - Waar (wijk, buurt, subbuurt, straatnaam, parknummer) - Hoeveelheid (m2, m1, stuks) - Functie (speel, evenementen, uitzicht/verkeer, etc.) - Categorie in het areaal (beheeraanpak, groenstructuurkaart (in ontwikkeling bij SO), bomenstructuurvisie, natuurkaart, natura2000 gebieden, parken, singels, pleinen, groenstroken, woonomgeving) - Jaar van aanleg/plantjaar (voor een deel gevuld, de data is echter momenteel onvoldoende betrouwbaar)	<ul style="list-style-type: none"> - Kwaliteitsgegevens en metingen - Productnormering en beeldkwaliteit CROW - NEN 2767-4 conditiemeting en groenschouw - Onderhoudsbehoeften meerjaarlijkse maatregelen:<ul style="list-style-type: none"> o Snoeien heesters en bomen o Dunnen bosplantsoen en struikenlaag o Aanvullen ruiterspaden o Uitdiepen moerasvegetatie o Wisselen schalen - Laatst uitgevoerde onderhoudsmaatregel en jaar gepland bij de meerjaarlijkse maatregelen en achterstallig onderhoud (de nauwkeurigheid hiervan is op dit moment nog te beperkt) en na projectmatig onderhoud het nieuwe jaar van aanleg - Inspectie zorgplicht bosplantsoen en bomen - Opnemen inboet beplanting en bomen, inspectie levensverwachting bomen - Bij bomen vastleggen van onderhoudsbeelden conform het Handboek bomen jaar laatst uitgevoerde snoeimaatregel en geplande schouw onderhoudsbehoefte. - Monitoring van natuurontwikkeling in diverse gebieden en natuurmeetnetten

Om deze vaste en variabele gegevens op orde te krijgen en te houden is goed beheer van de data nodig.

Bestandsbeheer en beheersysteem

Een 'basis op orde' van de vaste en variabele gegevens is een randvoorwaarde om assetmanagement uit te kunnen voeren. Om deze vaste en variabele data op orde te krijgen en te houden, is goed beheer van de data nodig.

Naast de hierboven genoemde vaste en variabele data zijn verschillende datasets beschikbaar en datacombinaties mogelijk, waardoor (in de toekomst) betere en slimmere keuzes in het beheer kunnen worden gemaakt.

Bestandsbeheer

Een 'basis op orde' van de vaste en variabele gegevens is een randvoorwaarde om assetmanagement uit te kunnen voeren. Goed beheer van de data is nodig om deze vaste en variabele data op orde te krijgen en te houden. Voor groenbeheer wordt het systemen Greenpoint gebruikt.

BIJLAGE 4 Begrippenlijst

Assetmanagement

Assetmanagement is het vinden van een optimale balans tussen risico's, prestaties en kosten voor het beheer van assets. Het vergroot de blik van het technisch beheer en kijkt naar alle maatschappelijke waarden die een 'asset' kan toevoegen aan de gemeente. Het beheer wordt daarbij programmatisch en risico gestuurd aangepakt met een langetermijnperspectief. Op die manier kan geld zo efficiënt mogelijk worden besteed, worden bewuste keuzes gemaakt en kunnen keuzes altijd goed worden verantwoord.

Asset

Een asset is een middel dat gebruikt wordt om een bepaalde doelstelling of waarde te realiseren. Voor Gooise Meren zijn het alle assets (bijv. bruggen, groenstroken en groen) in de openbare ruimte, in eigendom en beheer bij de gemeente. Deze maken een goed gebruik van de openbare ruimte mogelijk en zijn daarom van waarde voor de gemeente. Het gaat hier alleen om de assets die in beheer bij Gooise Meren.

Strategisch Assetmanagementplan

In het Strategisch Assetmanagementplan wordt de doelstelling van de organisatie vertaald naar assetmanagementdoelstellingen. Ook wordt beschreven hoe aan deze doelstelling wordt voldaan. Het strategisch assetmanagementplan geeft daarmee de kaders voor het beheer en onderhoud van de openbare ruimte.

Kernwaarden

De missie van Gooise Meren is "Samen wonen, werken, ondernemen en recreëren in een groen en historisch gebied". De missie is vertaald naar de drie kernwaarden die beschrijven hoe Gooise Meren het beheer en onderhoud van het groen uitvoert: 1. Vertrouwen; 2. Samenwerken; 3. Ondernemen.

Prestatiefactoren

Prestatiefactoren zijn factoren die beslissend zijn voor het als dan niet behalen van de aan het beheer en onderhoud van het groen gestelde doelen en kernwaarden. De prestatiefactoren zijn: Wet- en regelgeving, Beschikbaarheid, Veiligheid, Weerbaarheid, Imago, Kwaliteit leefomgeving, Duurzaam, milieu en gezondheid, Economie. Deze kernwaarden zijn de basis voor het beheer en onderhoud van de gemeente.

Onderhoudsbehoefte

Dit is het onderhoud aan een asset of een deel van een asset dat nodig is om de doelstelling te realiseren.

Doelstellingen

De door het bestuur gestelde doelen en de wettelijke eisen die ervoor zorgen dat de openbare ruimte zo goed mogelijk bijdraagt aan het functioneren van Gooise Meren.

Risico/kans

Het in negatieve of positieve zin beïnvloeden van het realiseren van één of meerdere doelstellingen.

Onderhoud kapitaalgoederen

We maken voor het onderhoud onderscheid in:

- Periodiek onderhoud (ook wel preventief onderhoud). Alle onderhoudswerkzaamheden die op regelmatige basis worden uitgevoerd om onderdelen van een asset gedurende de levensduur op een bepaald kwaliteitsniveau te houden en de kans dat storingen kunnen optreden te verkleinen. Voorbeelden zijn maaien, kolken reinigen, schoonmaken cv-ketels. De kosten (opgenomen in het beheerplan) worden direct ten laste van de exploitatie gebracht.
- Storingsonderhoud (ook wel correctief onderhoud). Alle reactieve en correctieve onderhoudswerkzaamheden die nodig zijn om ad-hoc schade, storingen aan onderdelen van een asset te repareren. Hiermee wordt de functionaliteit van het onderdeel van de asset hersteld. De werkzaamheden zijn niet planbaar en kunnen veelal niet worden uitgesteld. Jaarlijks wordt een bedrag in de begroting voor storingsonderhoud opgenomen. De kosten worden jaarlijks direct ten laste van de exploitatie gebracht.

Keuringen en inspecties

Periodiek uit te voeren keuringen en inspecties van onderdelen van een asset, al dan niet op basis van een wettelijke verplichting. De kosten (opgenomen in het beheerplan) worden direct ten laste van de exploitatie gebracht.

Investeringsen bestaande kapitaalgoederen

Investeringsen in duurzaamheid, aanpassingen in het kader van de energietransitie, klimaatadaptatie en investeringsen in functionele aanpassingen, verbouwingen, etc. worden op basis van vastgesteld beleid opgenomen in het beheerplan. Hiervoor wordt een investeringsplan en –raming opgesteld.

Conform de Notitie Materiele Vaste Activa van de commissie BBV is er bij een bestaand kapitaalgoed/asset sprake van een investering indien de uitgaven:

- Leiden tot een significante kwaliteitsverbetering; en/of
- Leiden tot een levensduurverlenging; en/of
- Aanpassingen betreffen om te voldoen aan wet- en regelgeving.

Op investeringsen is de Nota activabeleid Gooise Meren van toepassing.

Vervangingsinvesteringsen bestaande kapitaalgoederen

Investeringsen ten behoeve van de vervanging van assets als gevolg van economische veroudering. Bijvoorbeeld het vervangen van wegen inclusief ondergrond, vervangen van rioleringen en de vervangende nieuwbouw gebouw.

Op vervangingsinvesteringsen is de Nota activabeleid Gooise Meren van toepassing.

Beheerplan Groen

Het Beheerplan Groen beschrijft de aanpak en de maatregelen die nodig zijn om de bomen en het groen, gedurende hun levensduur functioneel te houden en het vastgestelde kwaliteitsniveau in standhouden en/of laten bereiken. Dit omvat onder meer het scheppen van condities, het vastleggen van gemaakte afspraken en het realiseren van alle door het bestuur aan de technisch beheerder opgedragen taken.

CROW-systematiek

Het beheer en onderhoud van de bomen en het groen gebeurt op basis van de landelijke CROW-systematiek voor openbare ruimte, op basis van de publicaties 380. Met deze CROW-methodiek kan de technische kwaliteit van het openbaar groen op een uniforme wijze worden gemeten, waardoor de uitkomsten (landelijk) zijn te vergelijken.

BIJLAGE 5   Overzicht financiën

Beheerplan	Begrotingspost	Omschrijving	Scenario Minimum-Plus			
			2022	2023	2024	2025
Groen	Exploitatiekosten	Dekking GM	€ 2.340.192	€ 2.340.192	€ 2.340.192	€ 2.340.192
Groen	Exploitatiekosten	SSK raming	€ 2.295.000	€ 2.295.000	€ 2.295.000	€ 2.295.000
Groen	Exploitatiekosten	GAP-prognose	€ 45.192	€ 45.192	€ 45.192	€ 45.192
Groen	Vervangingsinv.	Dekking GM	€ 234.383	€ 234.383	€ 234.383	€ 234.383
Groen	Vervangingsinv.	SSK raming	€ 184.500	€ 184.500	€ 184.500	€ 184.500
Groen	Vervangingsinv.	GAP-prognose	€ 49.883	€ 49.883	€ 49.883	€ 49.883
Groen	Vervangingsinv.	Gemiddelde kapitaallast	€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000

De begroting is opgesteld op basis van SSK.